№ 257 შაბათი, 15 ივნისი 1918 წ. № 257

სახალხო საქმე

მთავარი კომიტეტის ორგანო

განცხადების ფასი: ხვეულებრივი ხტრიქონი პირველ გვერდზე ჰეტიტი ღირს 50 კაპ., უკანასკნელზე—30 კაპ., კავკასიის გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი: ხტრიქონი ჭეტიტ ტექსტის წინ—1 მ., უკან—50 კ. ფასი ხანგლეგიანი განცხადებისა ზომაზეა დამოკიდებული: 15×2 ღირს 10 მანეთ., 20×2 ღირს 15 მან., 3 ხაზის შემდეგ ხანგლეგიანი განცხადება მიიღება სტამბა „ახალი ხაქმეში" (ვ. თავარაძისეულ „ნადვილში") ბარათინის ქუჩა, სახლი № 14 და ეღირება ორი მანეთით მეტი.
ყველა განცხადება კავკასიის გარეშე, მიიღება მხოლოდ რედაქციაში.

სტამბოლის კონფერენციაზე უკვე გაემგზავრა საქართველოს რესპუბლიკის დელეგაცია: დელეგაციას ე. გეგეჭკორი თავმჯდომარეობს.—სამხრეთ და ჩრდილო ოსეთის წარმომადგენლებმა გრაფ შულენბურგს სთხოვეს გვიშუამდგომლე რომ საქართველომ ძმოგვიერთოსო.—ქართველმა აზნაურებმა პეტიციით მიმართეს გრაფ შულენბურგს: აზნაურები მიწის დეკრეტის გაუქმებას სთხოვენ.—„ჰორიზონს" ატყობინებენ ინგლისის ჯარი ბაქოში ჩამოვიდაო.—ძთავრობის დადგ. ჯარმი გაიწვევენ 19-23 წ. ახალგაზდებს.—სანდართან თათრებსა და ქართველ-გერმანელებს ძორის სასტიკი ბრძოლა იყო, თათრები დაბარცხდნენ

ხელის-მოწერა და ფულიანი განცხადებები მიიღება „ახალი საქმის" რედაქციაში და კანტორაში ყოველ-დღე ექვსა-მეტრეების გარდა, დილის 9 საათიდან 3-მდე. ხელმოწერილი წერილები არ დაბეჭდება, დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები ხელ არ ინახება: ინახება ერთის თვით ზომაზედ დიდი წერილები და მოთხრობები.
რედაქცია და კანტორა იმყოფება: ტფილისში, ხახახლის ქ., ხარაჯიშვილის ს. № 8.
ფოსტის ადრესი წერილებისა და ფულისათვის: Тифлисъ „Сахалхо Сакмэ", поч. яш. 190.
ფასი ტფილისში და პროვინციაში 40 კაპ. რაკ. გზის სადგურებ. 50 კაპ.
ფასდაფასი 12—29

გაზეთი „სახალხო საქმე" ღირს:

ერთის თვით 8 მანეთი. ნომერი ღირს პროვინციასა და ტფილისში 40 კ., რკ. გზის სადგურებზე 50 კ.

ხელიხმოწერა გაზეთზე მიიღება რედაქციაში დილის 9 საათიდან 3 საათამდე, ფოსტით ასე: ტფილისი, ფოსტის ყუთი 190, „ახალხო ხაქმის" რედაქციას.

ღრმად დამწუხრებულნი დედა მართა, შამა კონსტანტინე, ძმები ვარდენ, გიორგი (ნარიმან), რაფაილ და იპოლიტე კონსტანტინეს ძენი შარაშიძენი აუწყებენ ნათესავებსა და მეგობრებს, რომ ამ თვის 12-ს ბრძოლის ველზე, მდ. ხრამზე მოკლულ იქმნა ტფილისის წითელი რაზმის უფროსი

ვალერიან (ვალიკო) კონსტანტინეს ძე
შარაშიძე

ცხედარს გამოასვენებენ სასახლედან დღეს, შაბათს, ნაშუადღევის 2 საათზე და ტფილისის სადგურზე წაასვენებენ. დაკრძალვა სოფელში. 622

ღრმად დაწუხრებულნი და ნინო ლუკას ასული და სიძე ვალერიანე გიორგის ძე თხილაძენი გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ მაისის 24 მოკლული იქმნა აწყურის ბრძოლაში გმირი ბათომის პარტიზანული ბატალიონის უფროსი კაპიტანი

ალექსი ლუკას ძე მელუა

რომელსაც სადგურ ბორჯომიდან 18 ივნისს გაასვენებენ ს. ბაღდადში, დასაფლავება მოხდება ამავე სოფელში კვირას, ივნისის 16. 626

ხანგრძლივი ადამყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა მასწავლებელი

ივანე (ვანო) ირაკლის ძე
ოდიშარია

რასაც მწუხარებით აუწყებენ უნუგეშოდ დარჩენილნი ცოლი ელენე, დედა მისი ნინო და დები ქეთევან და მაგდალინა. დასაფლავების დღე დანიშნულია შაბათს, ივნისის 15-ს. დაკრძალვა მოხდება სოფელ ნოსირში წმ. სტეფანეს ეკლესიაში. 621

სერგო ივანეს ძე ხახიშვილი აუწყებს ამხანაგებს და თანამოსაქმეებს, რომ დაბა ბორჯომში გარდაიცვალა ძვირფასი ამხანაგი

მიხეილ დიმიტრის ძე თოფურიძე

პანაშვიდი დღეს საღამოს 7 საათზე ქვაშვეთის ეკლესიაში. დაკრძალვა ხვალ წმ. ნინოს სასაფლაოზე. გამოსვენება ქვაშვეთის ეკლესიიდან წირვის შემდეგ. 630

გიორგი ლუკას ძე, მეუღლე მისი ეკატერინე გიორგის ასული ბაქრაძენი შვილებითა და სიძეებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ქვირას, ივნისის 16-ს კუკიის წმ. ნინოს სასაფლაოს ეკლესიაში გადასვლილი იქნება ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი დაუვიწყარ შვილის

ელენეს

სულის მოსახსენებლად. 1192

ბიორგი ნიკოლოზის ძე ყვიზერელი კოპაძე შვილებითურთ აუწყებენ ნათესავთ, ნაცნობთ და მეგობართ, რომ ქვირას ივნისის 16-ს ავლაბრის წმიდა მარინეს ეკლესიაში გადასვლილი იქნება ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი დაუვიწყარ მეუღლის და დედის

თამარ ლუკას ასული
ყვეზერელი-კოპაძის

სულის მოსახსენებლად. წირვის დასაწყისი დილის 10 საათზე პანაშვიდი 12 საათზე. 625

ქართული ბალეტი

შაბათს ივნისის 15-ს 1918 წ.

ძველი დასის მიერ წარმოდგენილი იქნება მესამედ ცნობილი

ქართული ოპერეტა
ეს არ იყოს ის იყოს
ანუ
მაშტი იბადი

ოპერეტა 3 მოქ. გაჯიბეკოვისა თარ. ვანო გიგოშვილისა

სარკარი მ. ჯნოიევი, მაშტი იბადი ი. რევაზოვი, გულნაზა, მ. გიგოშვილისა. სანამა ვ. მარგველაშვილი, რუსტამ ბეგი კ. ჩაგუნავა, კოჩი ასკარა ს. სულთანოვი და სხვა.

დასაწყისი სღამოს 8 ნახ. საათზე.

ბილეთები იყიდება ყოველ დღე კასაში. 623 გამგე ვანო გიგოშვილი.

დიდი ცირკი
ძმ. ეფიმოვებისა

ბიბილოს პრ., მუშტ. ბლო, საკეთ. ბლოდ შეკეთ. კაპიტალური საზამთრო შენობა, ტელეფ. 18—00.

დღეს, ივნისის 15-ს გაიმართება

იამადასანის დასის გენეფისი

დღეს იაპონურ საიდუმლოებათა დღეა: „საიდუმლო ქეთო" დღეს ინადა. [illegible] ორკესტრს, 150 ფუთის სიმძიმის „სჰაერო ტურნირი", იაპონური ჭიდაობა ჯიუ ჯიცუ, ჭიდაობენ ხისაკიტი სან და [illegible].

ანონსი: ხვალ გაიმართება 2 საღამოსასწაული წარმოდგენა. დღით ბავშვებისათვის დაკლებულ ფასებში. 629

საზოგადოება „იმედი"-ს
საასაღილო

ძველი სემინარიის შენობა, პუშკინის სკვერის პირდაპირ.

გაუმჯობესებულია სამზარეულო,

ყირველ ხარისხოვანი სანოვაგე, ამზადებენ ვახშამს, რუმინელთა სიმღერანი ორკესტრი საღამოს 8 ნახ.—12 ნახ. საათამდე. 551

ტფილისი. 15 ივნისი 1918 წ.

სტამბოლის კონფერენციაზ. დეპეშებმა მეტად საყურადღებო ცნობები მოგვიტანა გერმანიიდან. საქართველოს საქმეების გამო ბერლინის მთავრობის წინაშე ვრცელი მოხსენება გაუკეთებია საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრს—აკაკი ჩხენკელს. ამ მოხსენებამ სასურველი ნაყოფი მოუტანა საქართველოს. გერმანიამ აღიარა საქართველოს რესპუბლიკის დამოუკიდებლობა, ამავე დროს ჩხენკელის წინადადებით გერმანია დათანხმდა საქართველოს საკითხის საბოლოო გამორკვევისათვის საგანგებო კონფერენციის მოწვევას სტამბოლში, სადაც მოწვეულია გერმანიის ყველა მოკავშირე-სახელმწიფო.

ფორმალურად და ერსებითად ამ მოვლენას დიდი მნიშვნელობა აქვს. ამ აქტით საქართველო შედის მსოფლიოს სახელმწიფოების ოჯახში, როგორც დამოუკიდებელი, სუვერენული ქვეყანა, არსებითად გერმანიისაგან აღიარება საქართველოს რესპუბლიკის დამოუკიდებლობისა მოასწავებს მის მოკავშირეებისათვისაც ანალოგიურ ნებიჯის გადადგმას საქართველოს სასარგებლოდ. მართალია ჯერ კიდევ ყველა სახელმწიფოს არ გამოუთქვამს თავისი აზრი საქართველოზე, მაგრამ გამარჯვებულ გერმანიას ამ მხრივ უმთავრესი ბნიშვნელობა აქვს.

სტამბოლის კონფერენციის მოწვევას თავის თავად ძალიან დიდი ეროვნული და სახელმწიფოებრივი ღირებულება აქვს. ეს კონფერენცია საქართველომ მოიწვია, საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრმა და აშკარაა, საგანგებო კონფერენციას შეუძლებელია სხვა მიზანი ქონდეს, გარდა წინანდელ საზავო მოლაპარაკების შეცვლისა, მდგომარეობის გაუმჯობესებისა. საქართველო არ არის კმაყოფილი ბათომ ტრაპიზონის ზავით და ამის წინააღმდეგ ახალი მოლაპარაკება იმართება სტამბოლში. თვით ამ მოვლენას დიდი მნიშვნელობა აქვს საქართველოსათვის.

რასაკვირველია ზედმიწევნითი სისწორით არაფრის თქმა არ შეიძლება. სტამბოლის კონფერენცია ყველაზე დიდი კონფერენციაა, რომელიც დღემდე იყო ამერკავკასიის საქმეების გამო ტრაპიზონ-ბათომში, მრავალ ერის და რამდენიმე სახელმწიფოს ინტერესები ერთულებენ მდგომარეობას და ეს ვინ იცის ამ ჭიდილისა და ინტერესთა კვანძებში საქართველოს საქმე როგორ მოეწყობა. იმედი უნდა ვიგონოთ: სტამბოლში საქართველო არაფერს დაკარგავს, პირიქით იქ უნდა მოვიპოვოთ ახალი უფლება.

მაგრამ ჩვენმა ერმა ძალიან კარგად იცოდეს, რომ ერის უფლება არ იქნება კონფერენციებზე. ხალხის თვით ორგანიზაცია, ხალხის ეროვნული შემეცნება მოწყობა თვითმართველობისა, სამხედრო საქმეების გაძლიერება, დაგროვება სურსათის, ყოველ მასალის ეროვნული თავი უფლებისათვის,—აი რა პასუხით უნდა შეხვდენ სტამბოლის კონფერენციას საქართველოს შვილები. ასეთ პირობებში საქართველოს მომავალი უეჭველად განმტკიცდება და თუ ბრძოლით შეგვძლებთ ერის დაცვას, ოპტიმიზმიც მოგვიტანს სასურველ ნაყოფს. ეხლა უფრო უნდა დავამზადოთ ჯარი, ეხლა უფრო მზად უნდა ვიყოთ ომისათვის, ეხლა უფრო უნდა უფაგრდეს ზეგზეს ყოველ ჩვენს სიტყვას შეიარაღებული ძალა.

ქართული პრესა

გაზეთი „ერთობა" სწერს გადამიჯვნის შესახებ.

არსებობს ორი მთავარი პრინციპი: რეალურ მოსახლეობის და ისტორიული. სანამ ამერკავკასია ერთს მთლიანს და დამოუკიდებელს რესპუბლიკას შეადგენდა, ჩვენ რეალურ პრინციპს ვადექით. სხვაგვარათ არც შეიძლებოდა. რეალურ მოსახლეობის პრინციპით ხელმძღვანელობა ნიშნავს ქვეყნის ისეთ ერთეულებათ დანაწილებას, რომელიც იმდენ ყურადღებას არ აქცევს არც ეკონომიურს და არც სტრატეგიულს მხარეებს. მართლაც, მთლიან ამერკავკასიას ხომ ერთი ეკონომიური პოლიტიკა ექნებოდა და ერთი საერთო საზღვარი. ამიტომ ამ სახელმწიფოში მოსაზღვრე სამს ერს გადამიჯვნა უნდა მოეხდინა ეროვნულ-კულტურული ინტერესების მიხედვით და, ვინც სად მოსახლეობდა, ეს იქნებოდა მისი ტერიტორია.

ამერკავკასიის რესპუბლიკის დაშლამ საქმე სულ სხვაგვარათ შეატრიალა და ამ შეცვლილ გარემოების მიხედვით ჩვენც იძულებული ვართ მარტო რეალურ მოსახლეობის პრინციპს არ დავეყრდნოთ. დღეს ჩვენც ცალკე სახელმწიფოს წარმოვადგენთ. საქართველოს რესპუბლიკა თუმცა პატარაა, მაგრამ მაინც სახელმწიფოა, რომელიც დაინტერესებულია თავისი საზღვრები დაიცვას და შექმნას ისეთი ფინანსიურ ეკონომიური მდგომარეობა, რომ ერს ცხოვრება შეეძლოს. ამისათვის საქართველოს რესპუბლიკა ვალდებულია გაითვალისწინოს ჩვენი ქვეყნის მომავალი ბედი, არ უნდა დაივიწყოს ომის შესაძლებლობა. უნდა ითქვას, რომ გეოგრაფიულ პირობების მიხედვით ჩვენმა წინაპრებმა ამ მხრით უკვე შექმნეს ერთგვარი სტრატეგიული რკალი, რომელშიაც საქართველო მოაქციეს. ისტორიიდან ვიცით, რომ ყოფილა ეპოქები, როცა საქართველოს ძალა-უფლება ვრცელდებოდა მთელს იმ ტერიტორიაზე, რომელიც შავსა და კასპიის ზღვებს შორის იყო გადაქიმული. ჩვენ ასე შორს, რასაკვირველია, არ მივდივართ. მაგრამ ერთგვარი ისტორიული მინიმუმი მაინც უნდა დავიცოთ, რამდენად ამას სახელმწიფოებრივი ინტერესი მოითხოვს. ასეთი მინიმუმია ტფილისს გუბერნია და საინგილო ან ზაქათალა; აღნიშნული მოხაზულობა აუცილებლად საჭირო იყო და არის აგრეთვე ჩვენი ეკონომიური წარმატებისათვის, თუმცა უმთავრესი ყურადღება ჩვენ უნდა მივექციოთ სტრატეგიულ მდგომარეობას. ჩვენ რომ მარტო რეალურ მოსახლეობის პრინციპი მივიღოთ, მაშინ ერთობ ახლოს დარჩება ჩვენი დედაქალაქი ტფილისი გარეშე სახელმწიფოს საზღვრიდან და მისი დაცვის საქმე ძალიან საფრთხეში იქნება. ჩვენ რომ საქმე გვქონდეს მარტო სომხეთის და ადერბეიჯანის რესპუბლიკებთან, რასაკვირველია, დიდ შიშს კიდევ არ ექნებოდა ადგილი, მაგრამ ჩვენ ვიცით, რომ ოსმალეთის ულტიმატუმის მ ღებით სომხეთი, როგორც სახელმწიფო, არარათ იქცა, სამაგიეროთ გაძლიერდა ოსმალეთი და შემდგომ ადერბეიჯანი, რომელიც ოსმალეთს შეუერთდება. ამის ცხადი ნიშნები უკვე არის: განჯაში და ზაქათალაში დღეს ოსმალეთის დროშა ფრიალებს. ასეთს პირობებში

ქართული პრესა

რეალურ მოსახლეობის პრინციპით ხელმძღვანელობა ერთავათ ოსმალეთის ხელში ჩაგვყრიდა. ჯავახეთმა უკვე იგემა ოსმალეთის რეჟიმი და დღეს ჯავახელი ქართველები ბორჯომ-ბაკურიანის ტყეებში არიან შეფარებული. ასეთივე იქნება ჩვენი ბედი ოსმალეთის სიახლოვის გამო. და ჩვენ ვფიქრობთ, რომ ჩვენი შეზობლები—სომხები და მუსულმანები აღნიშნულ გარემოებას სათანადო ანგარიშს გაუწევენ და მორიგება საზღვრების შესახებ ადვილად მოხდება.

მთავრობაში

მთავრობის სხდომაზე ივნისის 12-ს, უკრაინაში მყოფ საქართველოს რეპუბლიკის კომისარის ვაჩეიშვილის მოხსენებას უკრაინის შესახებ შემდეგ სხდომაზე მოისმენენ.

—

მიწადმომქმედების და განათლების მინისტრებს დაევალა დაათვალიერონ დაბა კოჯორი და გამოარკვიონ თუ რა ზომები უნდა მიიღონ აქაურ ქონების და დაწესებულების დასაცავად.

—

დადგენილია სახელმწიფო მხრეულობის სამინისტრო გაუქმდეს.

—

საკითხი შინაგან საქმეთა სამინისტროსთვის 122,400 მან. გადადების შესახებ, ფინანსთა სამინისტროში იქნება განხილული.

—

მთავრობის განკარგულებით ქუთაისის სასულიერო სემინარიის გადაკეთდა მე-3 ეტაპი გიმნაზიად.

—

საქართველოს რესპუბლიკის გზათა სამინისტრომ განკარგულება გასცა, რომ საქართველოს ყველა რკინის გზის სადგურზე წარწერა ქართულ ენაზე იქმნეს. ივნისის 13-ს მთავრობის სხდომაზე დადგენილ იქმნა რადიო სადგურის მოსაწყობად საბჭედრო მინისტრს გადაეცეს 110,000 მანეთი.

—

აფხაზეთის სახალხო საბჭოს გადაეცა 10,000 მანეთი, სამხედრო საჭიროებისათვის.

საქართველო და გერმანია

(დეპ. სააგენტო.)

ბერლინი. ივნისის 11. ბერლინში ჩამოვიდა საქართველოს ახალი რესპუბლიკის წარმომადგენელი მინისტრი ჩხენკელი და მოხსენება წაიკითხა გერმანიის მთავრობაში საქართველოს დამოუკიდებლობის შესახებ. ჩხენკელმა წინადადება მისცა აგრეთვე გერმანიის მთავრობას მოიწვიეთ კონფერენცია საქართველოს წარმომადგენლებისა ერთი მხრით, და ცენტრალურ იმპერიებისა და ნათ მოკავშირეთა მეორეს მხრით, რათა განვიხილოთ საქართველოს რესპუბლიკის მომავალ ბედთან დაკავშირებული საკითხები. გერმანიის მთავრობამ მოიწონა ეს აზრი კონფერენციის მოწვევის შესახებ და წინადადება მისცა კონფერენცია სტამბოლში მოვიწვიოთო.

სტამბოლის კონფერენცია

ტფილისი, [illegible] ივნისის 13. საქართველოს მთავრობა სტამბოლის კონფერენციაზე [illegible]ენად აირჩია: თავმჯდომარედ ე. გეგეჭკორი და წევრებად ნ. ნიკოლაძე, ირ. წერეთელი, გ. რცხილაძე, ვ. ალექსი ოდიშელიძე და გ. გვაზავა.

ᲡᲝᲛᲮᲘᲡ ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲛᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲛ ᲡᲢᲐᲛᲑᲝᲚᲘᲡ ᲡᲐᲛᲨᲕᲘᲓᲝᲑᲝ ᲙᲝᲜᲤᲔᲠᲔᲜᲪᲘᲐᲖᲔ ᲒᲐᲒᲖᲐᲕᲜᲐ: ᲐᲕᲐᲠᲝᲜᲘᲐᲜᲘ, Ა. ᲮᲐᲢᲘᲡᲘᲐᲜᲘ ᲓᲐ ᲯᲐᲑᲐᲯᲐᲜᲘᲐᲜᲘ.

ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲡ 18 ᲑᲐᲗᲝᲛᲨᲘ ᲒᲐᲔᲛᲒᲖᲐᲕᲠᲔᲜ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲓᲐ ᲡᲝᲛᲮᲔᲗᲘᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ წᲐᲠᲛᲝᲛᲐᲓᲒᲔᲜᲚᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲡ 14-Ს. ᲘᲥᲘᲓᲐᲜ ᲡᲢᲐᲛᲑᲝᲚᲨᲘ ᲒᲐᲔᲛᲒᲖᲐᲕᲠᲔᲜ. ᲛᲐᲰᲛᲐᲓᲘᲐᲜᲗᲐ ᲓᲐ ᲩᲠᲓᲘᲚᲝᲔᲗᲘᲡ ᲙᲐᲒᲙᲐᲡᲘᲘᲡ ᲛᲗᲘᲣᲚᲗᲐ ᲓᲔᲚᲔ�გᲐᲪᲘᲔᲑᲘ ᲐᲛ ᲓᲦᲔᲑᲨᲘ ᲒᲐᲔᲛᲒᲖᲐᲕᲠᲔᲑᲘᲐᲜ ᲙᲝᲜᲤᲔᲠᲔᲜᲪᲘᲐᲖᲔ.

ᲒᲠᲫᲝᲚᲐ ᲡᲐᲜᲓᲐᲠᲗᲘᲐᲜ.

ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲡ 12-Ს ᲡᲐᲜᲓᲐᲠᲗᲘᲐᲜ ᲓᲐᲘᲬᲧᲝ ᲒᲠᲫᲝᲚᲐ ᲑᲝᲠᲩᲐᲚᲝᲡ ᲛᲐᲖᲠᲘᲡ ᲒᲐᲜᲐᲗᲐᲕᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲚᲐᲓ ᲗᲐᲗᲠᲔᲑᲘᲡ ᲧᲐᲩᲐᲚᲗᲐ ᲑᲠᲑᲝᲔᲑᲘᲡᲐ�გᲐᲜ.

ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲡ 11-Ს ᲡᲐᲜᲓᲐᲠᲨᲘ ᲡᲮᲕᲐ ᲓᲐ ᲡᲮᲕᲐ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘ ᲒᲐᲒᲖᲐᲕᲜᲘᲡ ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲡ 12-Ს ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲖᲔᲠᲕᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲛᲝᲙᲚᲣᲚ ᲘᲥᲜᲐ 2 ᲓᲐᲘᲭᲠᲐ, ᲦᲐᲛᲘᲗ ᲛᲝᲕᲘᲓᲐ ᲘᲥ ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲣᲚᲘ ᲯᲐᲠᲘ ᲡᲣᲚ 2 ᲔᲣᲨᲔᲚᲝᲜᲘ. ᲓᲦᲘᲗ ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲡ 13-Ს ᲩᲔᲮᲣᲚᲘ ᲯᲐᲠᲘᲗᲒᲐᲜ ᲔᲠᲗᲐᲓ ᲗᲐᲗᲠᲔᲑᲘᲡ ᲨᲣᲤᲠᲝᲡᲗᲐᲜ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲙᲠᲘᲚᲘ 20 ᲐᲛᲗᲐᲗᲨᲘ 9 ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲔᲚᲘ ᲓᲐᲙᲠᲘᲚᲘᲐ ᲓᲐ 1 ᲨᲔᲙᲚᲣᲚᲘ. ᲛᲢᲠᲘᲡ ᲖᲐᲠᲐᲚᲘ ᲡᲬᲝᲠᲔᲓ ᲐᲠ ᲕᲘᲪᲘᲗ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲫᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲕᲐᲜᲘᲐ. ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲡ 18-Ს ᲡᲐᲚᲐᲛᲝᲡ ᲮᲘᲓᲔᲑᲘ ᲒᲐᲡᲬᲝᲠᲔᲑᲣᲚ ᲘᲥᲛᲜᲔᲑ ᲓᲐ ᲑᲠᲫᲝᲚᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔ�გ ᲡᲐᲓ. ᲐᲛᲐᲓ ᲛᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲕᲐᲜᲘᲐ. ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲡ 18-Ს ᲡᲐᲚᲐᲛᲝᲡ ᲮᲘᲓᲔᲑᲘ ᲒᲐᲡᲬᲝᲠᲔᲑᲣᲚ ᲘᲥᲛᲜᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲕᲚᲔᲗᲘᲡ ᲑᲠᲫᲝᲚᲐᲡ ᲬᲐᲠᲛᲝᲑᲡ.

ᲒᲠᲫᲝᲚᲐ ᲡᲐᲜᲓᲐᲠᲗᲘᲐᲜ.

ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲡ 12-Ს ᲡᲐᲜᲓᲐᲠᲗᲐᲜ ᲓᲐᲘᲬᲧᲝ ᲑᲠᲫᲝᲚᲐ ᲑᲝᲠᲩᲐᲚᲝᲡ ᲛᲐᲖᲠᲘᲡ ᲒᲐᲜᲐᲗᲐᲕᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲚᲐᲓ ᲗᲐᲗᲠᲔᲑᲘᲡ ᲧᲐᲩᲐᲚᲗᲐ ᲑᲠᲑᲝᲔᲑᲘᲡᲐ�გᲐᲜ.

ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲡ 11-Ს ᲡᲐᲜᲓᲐᲠᲨᲘ ᲡᲮᲕᲐ ᲓᲐ ᲡᲮᲕᲐ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘ ᲒᲐᲒᲖᲐᲕᲜᲘᲡ ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲡ 12-Ს ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲖᲔᲠᲕᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲛᲝᲙᲚᲣᲚ ᲘᲥᲜᲐ 2 ᲓᲐᲘᲭᲠᲐ, ᲦᲐᲛᲘᲗ ᲛᲝᲕᲘᲓᲐ ᲘᲥ ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲣᲚᲘ ᲯᲐᲠᲘ ᲡᲣᲚ 2 ᲔᲣᲨᲔᲚᲝᲜᲘ. ᲓᲦᲘᲗ ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲡ 13-Ს ᲩᲔᲮᲣᲚᲘ ᲯᲐᲠᲘᲗᲒᲐᲜ ᲔᲠᲗᲐᲓ ᲗᲐᲗᲠᲔᲑᲘᲡ ᲨᲣᲤᲠᲝᲡᲗᲐᲜ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲙᲠᲘᲚᲘ 20 ᲐᲛᲗᲐᲗᲨᲘ 9 ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲔᲚᲘ ᲓᲐᲙᲠᲘᲚᲘᲐ ᲓᲐ 1 ᲨᲔᲙᲚᲣᲚᲘ. ᲛᲢᲠᲘᲡ ᲖᲐᲠᲐᲚᲘ ᲡᲬᲝᲠᲔᲓ ᲐᲠ ᲕᲘᲪᲘᲗ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲫᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲕᲐᲜᲘᲐ. ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲡ 18-Ს ᲡᲐᲚᲐᲛᲝᲡ ᲮᲘᲓᲔᲑᲘ ᲒᲐᲡᲬᲝᲠᲔᲑᲣᲚ ᲘᲥᲛᲜᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲕᲚᲔᲗᲘᲡ ᲑᲠᲫᲝᲚᲐᲡ ᲬᲐᲠᲛᲝᲑᲡ.

ᲘᲜᲒᲚᲘᲡᲔᲚᲔᲑᲘ ᲒᲐᲥᲠᲝᲕᲘ

ᲑᲐᲗᲣᲛᲘᲡᲘ. ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲡ 13 (ᲓᲔᲞ. ᲡᲐᲐᲒᲔᲜᲢᲝᲓᲐᲜ) „ᲰᲝᲠᲘᲖᲝᲜᲘᲡ“ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲪᲜᲝᲑᲔᲑᲘ ᲛᲝᲛᲣᲕᲘᲓᲐ, ᲠᲝᲛ ᲑᲐᲥᲝᲨᲘ ᲘᲜᲒᲚᲘᲡᲘᲡ ᲯᲐᲠᲘ ᲩᲐᲕᲘᲓᲐ. ᲑᲘᲡᲘ ᲨᲢᲐᲑᲘ „ᲘᲛᲞᲔᲠᲘᲐᲚᲘᲡ“ ᲡᲐᲡᲢᲣᲛᲠᲝᲨᲘ ᲘᲛᲧᲝᲤᲔᲑᲐ ᲘᲛᲐᲕᲔ ᲪᲮᲝᲑᲔᲑᲘᲗ ᲔᲜᲘᲡᲚᲔᲚᲨᲘ 1000 ᲘᲜᲒᲚᲘᲡᲔᲚᲘ ᲯᲐᲠᲘᲡ ᲙᲐᲪᲘ ᲩᲐᲕᲘᲓᲐ ᲑᲐᲥᲝᲡᲙᲔᲜ ᲒᲐᲡᲐᲛᲒᲖᲐᲕᲝᲔᲑᲚᲐᲓ. ᲙᲐᲖᲘᲜᲝᲨᲘ ᲘᲜᲒᲚᲘᲡᲘᲡ ᲓᲘᲓᲘ ᲯᲐᲠᲘᲐ ᲓᲐᲒᲠᲝᲕᲘᲚᲘ.

ᲯᲐᲠᲨᲘ ᲒᲐᲬᲕᲔᲕᲐ

ᲑᲐᲗᲣᲛᲘᲡᲘ. ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲡ 13. ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲐᲛ ᲐᲣᲪᲘᲚᲔᲑᲔᲚ ᲡᲐᲭᲘᲠᲝᲔᲑᲐᲓ ᲡᲪᲜᲝ ᲓᲐᲣᲧᲝᲜᲔᲑᲚᲘᲕ ᲒᲐᲘᲬᲕᲘᲝᲡ ᲯᲐᲠᲨᲘ ᲡᲐᲛᲮᲔᲗᲘᲡ ᲑᲔᲒᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲡᲐᲮᲚᲔᲚᲐᲓ 19—23 ᲬᲚᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚ�გᲐᲖᲠᲓᲔᲑᲘ; ᲘᲡ ᲞᲘᲠᲘᲑᲘ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲗᲐᲒᲘᲡ 28 ᲬᲚᲘᲡᲐᲖᲔ ᲛᲔᲢᲘᲡ ᲐᲠᲘᲐᲜ ᲓᲐ ᲐᲛ ᲓᲠᲝᲛᲐᲓ ᲯᲐᲠᲨᲘ ᲘᲜᲧᲝᲤᲔᲑᲘᲐᲜ, ᲒᲐᲜᲗᲐᲕᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲣᲚᲜᲘ ᲘᲥᲜᲔᲑᲘᲐᲜ ᲛᲮᲝᲚᲝᲓ ᲡᲐᲮᲔᲮᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲘᲡ ᲒᲐᲮᲐᲠᲒᲣᲚᲔᲑᲘᲗ.

ᲝᲛᲘᲡ ᲓᲔᲙᲔᲣᲨᲔᲑᲘ

(ᲓᲔᲞ. ᲡᲐᲐᲒᲔᲜᲢᲝ).

ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ. ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲡ 12. ᲡᲐᲝᲛᲐᲠᲘ ᲪᲜᲝᲑᲐ. ᲐᲕᲠᲘᲡ ᲓᲐ ᲣᲐᲖᲘᲡ ᲨᲣᲐ ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲔᲚᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲜᲐᲐᲮᲚᲔᲡ ᲨᲔᲢᲔᲕᲐ. ᲤᲠᲐᲜᲒᲔᲑᲘᲡ ᲛᲐᲠᲪᲮᲜᲐ ᲤᲠᲝᲜᲗᲘᲗ ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲔᲚᲔᲑᲘ ᲪᲓᲘᲚᲝᲑᲓᲜᲔᲜ ᲓᲐᲘᲠᲦᲕᲣᲜᲔᲑᲘᲜᲐᲗ ᲒᲣᲨᲘᲜ ᲓᲐᲙᲐᲠᲒᲣᲚᲘ ᲐᲓᲒᲘᲚᲔᲑᲘ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲐᲛᲐᲝᲓ. ᲛᲫᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲑᲔᲚᲝᲜᲘᲡ ᲨᲣᲐ ᲤᲠᲐᲜᲒᲔᲑᲘᲡ ᲯᲐᲠᲗᲐᲜ ᲒᲐᲜᲐᲐᲮᲚᲔᲡ 400 ᲪᲮᲝᲕᲘ, ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘᲛᲔ ᲨᲐᲠᲘᲐᲜᲘ ᲓᲐ ᲣᲐᲛᲠᲐᲕᲘ ᲛᲘᲢᲠᲐᲚᲘᲔᲑᲘ. ᲡᲣᲚᲗ-ᲜᲘᲠᲘᲡ ᲐᲜᲢᲔᲜᲘᲚᲘᲡ ᲤᲠᲝᲜᲢᲖᲔ ᲐᲠᲐᲕᲘᲗᲐᲠᲘ ᲪᲣᲚᲘᲚᲔᲑᲘ ᲐᲠ ᲛᲝᲛᲮᲓᲐᲠᲐ. ᲤᲠᲐᲜᲒᲔᲑᲘᲡ ᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲑᲐ ᲤᲠᲝᲜᲗᲘᲗ ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲔᲚᲔᲑᲘ ᲒᲐᲚᲐᲐᲮᲚᲔᲡ ᲘᲔᲠᲘᲨᲔᲑᲘ ᲛᲐᲢᲪᲮᲔᲑᲘ. ᲠᲝᲛᲓᲔᲜᲘᲛᲔ ᲐᲒᲠᲔᲡᲘᲣᲚᲘ ᲪᲓᲚᲘᲚᲔᲑᲘᲗ ᲒᲐᲜᲐᲒᲠᲫᲝᲜᲓᲐ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲘᲔᲠᲘᲨᲘ ᲨᲐᲢᲝ—ᲢᲘᲔᲠᲘᲡ ᲩᲠᲓᲘᲚᲝ-ᲓᲐᲡᲐᲕᲚᲔᲗᲘᲗ. ᲐᲛ ᲐᲓᲒᲘᲚᲐᲡ ᲩᲕᲔᲜ ᲛᲝᲕᲘᲒᲒᲠᲘᲗ ᲛᲐᲗᲘ ᲘᲔᲠᲘᲨᲘ ᲓᲐ ᲓᲘᲓᲘ ᲖᲐᲠᲐᲚᲘ ᲛᲘᲕᲐᲣᲚᲔᲗ ᲑᲔᲚᲘᲡ ᲩᲠᲓᲘᲚᲝ-ᲓᲐᲡᲐᲕᲚᲔᲗᲘᲗ. ᲛᲘᲣᲗᲘᲗᲔᲗ ᲛᲠᲐᲕᲐᲚᲘ ᲛᲡᲮᲕᲔᲠᲞᲚᲘᲡᲐ ᲛᲢᲠᲘᲡ ᲤᲠᲝᲜᲢᲖᲔ ᲐᲠᲐᲕᲘᲗᲐᲠᲘ ᲪᲣᲚᲘᲚᲔᲑᲘ ᲐᲠ ᲛᲝᲛᲮᲓᲐᲠᲐ. ᲤᲠᲐᲜᲒᲔᲑᲘᲡ ᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲑᲐ ᲤᲠᲝᲜᲗᲘᲗ ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲔᲚᲔᲑᲘ ᲪᲓᲘᲚᲝᲑᲓᲜᲔᲜ ᲓᲐᲘᲠᲦᲕᲣᲜᲔᲑᲘᲜᲐᲗ ᲒᲣᲨᲘᲜ ᲓᲐᲙᲐᲠᲒᲣᲚᲘ ᲐᲓᲒᲘᲚᲔᲑᲘ. ᲛᲐᲒᲝᲛᲓ ᲐᲛᲐᲝᲓ. ᲛᲫᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲗᲔᲝᲓᲝᲠᲘᲡᲘᲡ ᲩᲠᲓᲘᲚᲝ-ᲓᲐᲡᲐᲕᲚᲔᲗᲘᲗ ᲒᲐᲜᲐᲒᲠᲫᲝᲜᲓᲐ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲘᲔᲠᲘᲨᲘ ᲓᲐ ᲓᲘᲓᲘ ᲖᲐᲠᲐᲚᲘ ᲛᲘᲕᲐᲣᲚᲔᲗ ᲑᲔᲚᲘᲡ ᲩᲠᲓᲘᲚᲝᲗᲘᲗ. ᲛᲘᲣᲗᲘᲗᲔᲗ ᲛᲠᲐᲕᲐᲚᲘ ᲛᲡᲮᲕᲔᲠᲞᲚᲘᲡᲐ ᲛᲢᲠᲘᲡ ᲤᲠᲝᲜᲢᲖᲔ ᲐᲠᲐᲕᲘᲗᲐᲠᲘ ᲪᲣᲚᲘᲚᲔᲑᲘ ᲐᲠ ᲛᲝᲛᲮᲓᲐᲠᲐ. ᲛᲬᲕᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲖᲔᲓᲐ ᲜᲘᲗᲚᲘᲡ ᲩᲠᲓᲘᲚᲝ-ᲓᲐᲡᲐᲕᲚᲔᲗᲘᲗ ᲓᲐ ᲔᲡᲜᲔᲡ ᲡᲐᲛᲮᲠᲔᲗᲘᲗ. ᲓᲐᲡᲐᲕᲚᲔᲗᲘᲗ ᲐᲠᲐ ᲔᲠᲗᲮᲔᲚᲘ ᲓᲐᲛᲐᲠᲪᲮᲓᲐ. ᲛᲐᲠᲗᲚᲐᲡ ᲩᲠᲓᲘᲚᲝᲔᲗᲘᲗ ᲤᲠᲐᲜᲒᲔᲑᲘᲡ ᲯᲐᲠᲘᲗᲐᲜ ᲒᲐᲜᲐᲐᲮᲚᲔᲡ ᲘᲔᲠᲘᲨᲔᲑᲘ ᲓᲐᲛᲐᲠᲪᲮᲓᲐ. ᲛᲐᲠᲗᲚᲐᲡ ᲩᲠᲓᲘᲚᲝᲔᲗᲘᲗ ᲤᲠᲐᲜᲒᲔᲑᲘᲡ ᲯᲐᲠᲘ ᲐᲘᲚᲝ ᲬᲘᲜᲐᲦᲛᲓᲔᲒᲝ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲪᲜᲝᲑᲘᲗ, ᲠᲝᲛ ᲑᲐᲥᲝᲨᲘ ᲤᲠᲐᲜᲒᲔᲑᲘᲡ ᲯᲐᲠᲘ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ. ᲛᲢᲠᲘᲡ ᲘᲔᲠᲘᲨᲔᲑᲘ ᲐᲛᲪᲔᲚᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲠᲣᲚᲘ ᲒᲐᲜᲐᲠᲘᲩᲣᲜᲔᲡ

სამინწადმოქმედო დეკრეტი გააუქმეთო.

◆ **რუსეთის ეროვნულმა საბჭომ** თხოვნით მიმართა საქართველოს ეროვნულ საბჭოს, რომ საქართველოს სამედგრო გზაზე დაიცვან რუსეთში მიმავალნი რუსები თვითნებური გაჩხრეკისა და ძარცვა-გლეჯისაგან.

◆ **გაძარცვა** ივნისის 12-ს დილის 6 საათზე ზაქარიევის ზესახვევში უცნობმა გაძარცვა აზოიანეცი. წაართვეს სახაზინო ფული 4980 მან. და საკუთარი 105 მანეთი.

◆ **ახალქალაქის მაზრაში.** სომხურ ეროვნულ საბჭოს ივნისის 12-ს ატყობინებენ: „დღეს მაჰმადიანთა ბრბომ ახალქალაქის მაზრიდან სახელმწიფო საზღვარი გადაიარა და ლტოლვილებს თავს დაეცა. ლტოლვილები ბაკურიანისაკენ გაიქცნენ. თათრების ბრბოს და ლტოლვილებს შორის სროლა ასტყდა. ლტოლვილები იცავდნენ მიმავალ მცხოვრებლებს. თათრებს ზარბაზანი და ტყვიის მფრქვეველი ჰქონდათ, „გორის მაარის სოფლები მოლითს და ყაზილ-ქილისას ალყა შემოარტყეს“. ამაზე გენ. არჯევანიძეს ვაცნობე. ხალხი იღუპება. ტერ-გრიგორიანი.

სოფლად და ქალაქად

ᲗᲕᲘᲗ.

◆ **ფოთის ნავთსადგურში.** ფოთიდან დეპეშით გვატყობინებენ: „საბჭოს სანავთსადგურო-საელევატორო კომისიისა და ქალაქის საბჭოსა და გაზეთების პრეზიდიუმის შეერთებულ სხდომაზე ივნისის 9-ს დაადგინეს: დანიშნონ ფოთის სავაჭრო პორტის უფროსად ინჟინერ-ტეხნოლოგი ალექსანდრე ივანეს ძე ჯავახიშვილი. ქალაქის გამგეობის 10 ივნისის ბრძანებით ჯავახიშვილს წინადადება მისცეს ჩაიბაროს პორტის სამართველოს გამგის პეტროვისაგან და მის თანაშეწყვ ხუჩინოვისაგან ყველა საქმე, ფონები და ფული“.

საქ. სოც.-ფედ. სარევ. პარტიაში

აპრილის 16 ივნისს, დილის სრულ ათ საათზე, „სახალხო საქმის“ რედაქციაში, შესდგება შეერთებული კრება ცენტრალურ კომიტეტის, ტფილ. საგუბ. კომიტეტის, ტფილისის კომიტეტის, ტფილისელ მუშათა კავშირის გამგეობის და სამხედრო საბჭოსი. აღნიშნულებს ვთხოვთ დანიშნულ დროზე მოვიდნენ.

—

დღეს, შაბათს 15 ივნისს შესდგება ტფილისელ მუშათა კავშირის გამგეობის კრება, სადაც მნიშვნელოვან საკითხთა გასარკვევად. მაგ.: პარტიული საარკლებლობო კრება დაიწყება სადამოს სრულ 7 საათზე.

დღევანდელი პოლიტიკური მოგებანი

(დასასრული*)

თუ დღეს მთლად არ არის მოსპობილი და მიწასთან გასწორებული ჩვენი ქვეყანა, დაპყრობილი და განადგურებული ოსმალეთის მიერ,—თუ შეგვრჩა კიდევ მიწა წყალი, ტერიტორია,—თუ ჩვენში ჯერ არ გამეფებულა რეაქცია და სათავეში ჩვენი ქვეყნისა სოციალისტები და დემოკრატები დგანან, რომელნიც მშრომელი ხალხის ინტერესების დაცვას კვლავ მეფდგრად განაგრძობენ, ეს ალბ ნება იმისა, რომ მშრომელი ხალხი საქართველოსი მედგრად და თავგამეტებით [illegible]-ოლუციის მოპოებულ უფლებებს და მის განმტკიცებას ლამობს, ცხოვრებაში გატარებას.

ცხადია, რომ მართო ჩვენი მუყაითობით არ განისაზღვრება ჩვენი ქვეყნის დროებით გადარჩენა, ფიზიკური არსებობის შენარჩუნება და ინ მოქალაქეობრივ უფლებათა განმტკიცება, [illegible] მნიშვნელოვან საკითხთა გასაგებად. ბინა: პარტიული საარკლებლობო კრება დაიწყება სადამოს სრულ 7 საათზე.

დღევანდელი პოლიტიკური მოგებანი

(დასასრული*)

თუ დღეს მთლად არ არის მოსპობილი და მიწასთან გასწორებული ჩვენი ქვეყანა, დაპყრობილი და განადგურებული ოსმალეთის მიერ,—თუ შეგვრჩა კიდევ მიწა წყალი, ტერიტორია,—თუ ჩვენში ჯერ არ გამეფებულა რეაქცია და სათავეში ჩვენი ქვეყნისა სოციალისტები და დემოკრატები დგანან, რომელნიც მშრომელი ხალხის ინტერესების დაცვას კვლავ მეფდგრად განაგრძობენ, ეს ალბ ნება იმისა, რომ მშრომელი ხალხი საქართველოსი მედგრად და თავგამეტებით [illegible]-ოლუციის მოპოებულ უფლებებს და მის განმტკიცებას ლამობს, ცხოვრებაში გატარებას.

ცხადია, რომ მართო ჩვენი მუყაითობით არ განისაზღვრება ჩვენი ქვეყნის დროებით გადარჩენა, ფიზიკური არსებობის შენარჩუნება და იმ მოქალაქეობრივ უფლებათა განმტკიცება, [illegible] ოლუციამ მოგვანიჭა. [illegible] უფრო დრმა საფუძველი, უფრო [illegible] პირობები ჰქმნიან,—საერთაშორისო პირობები, რომელიც, პირველ ხანებში მთელ ამიერ-კავკასიას [illegible] ბებოდა და დღეს კი კერძოთ საქართველოს, რადგან საქართველო [illegible] ალკე გამოდის, როგორც დამოუკიდებელი და სუვერენული უფლებებით [illegible] ჭურვილი სახელმწიფო. გერმანიის [illegible] თავრესი მიზანია დააქუცმაცოს რუ[illegible], დააუძლურეს იგი ეკონომიურად, სამხედრო ძალის მხრივ,—გახადოს იგი პატარა სახელმწიფოთ და [illegible] ზემო მას პატარავე სახელმწიფოებ[illegible] შემოარტყას, რომ მთლიან რუსეთს [illegible] შეეძლოს მისი წინააღმდეგობა. [illegible]ტარა ერთა ტრაგედია, უბედობა სწორედ ამაშია, იგი ვერ იარსებებს დამოუკიდებლად, თუ მას მხარს არ უმაგრებს დიდი სახელმწიფო. ან პატარა ერთა ძლიერება, უშიშარი არსებობა მხოლოდ მაშინ გახდება შესაძლებელი, თუ ეს პატარა ერები შექმნიან თავისუფალ ერთა კავშირს, ფედერაციას დემოკრატიულ პრინციპებზე აშენებულს. ამ იდეას ჰქონდა ნიადაგი, საფუძველი ამიერ კავკასიაში, მაგრამ მისი განმტკიცება არ მოისურვეს სომხის ხალხის—პარტიამ—დაშნაკცუთიუნმა და თათრების პარტიამ მუსსავათმა—როგორც პირველმა ისე მეორემ მიწა გაუთბარეს ამიერკავკასიის თავისუფლებას, დამოუკიდებლობას, ამ ერთა კავშირს.

ჩვენ დაგვრჩა მხოლოდ ერთად-ერთი გზა: ჩვენი ქვეყანი გამოგვეცხადებინა დამოუკიდებლად და ასეც მოვიქეცით.

მართალია უმწეოა და მძიმე ჩვენი აწმყო მდგომარეობა, მაგრამ ჩვენ მაინც იმედს არ ვკარგავთ: ჩვენ ღრმათა გვწამს, რომ მშრომელი ხალხი, საქართველოს დემოკრატია უფრო თავგამოდებით დაიცავს თავის ინტერესებს, უფრო მტკიცედ იმოქმედებს და ხელს შეუწყობს მთავრობას რევოლიუციონურ წესის დამყარებისათვის,—დახმარებას აღმოუჩენს იმ ანარქიისა და უთავბოლო მტაცებლობას მოსპობაში, რომელმაც ადვილად შესაძლებელია სამარე გაუთხაროს ჩვენს ნორჩ რესპუბლიკას, სახელმწიფოს.

ისიც უნდა გვახსოვდეს, რომ თუ დღეს დაშორებული ვართ ჩვენს მეზობლებს—სომხებსა და თათრებს, მომავალში იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ ისინი იგრძნობენ, შეიგნებენ, რომ ჩვენი საერთო ხსნა, ბედნიერება მხოლოდ ჩვენს კავშირშია, ერთა თავისუფალ შეთანხმებაში. რუსეთი დაღუპა არა იმიტომ, რომ იქ ეროვნულ იდეამ გაიმარჯვა,—არა იმიტომ, რომ ფეოდალიზმია, პოლონეთი, ლიტვა, ამიერკავკასია და საქართველო გამოეყო მას.—ცალკე დამოუკიდებელი სახელმწიფოები დაარსდა, არამედ იმიტომ, რომ რუსეთში არ ყოფილა ნამდვილი ეროვ[illegible] შეგნება რევოლიუციისა, ნამდვილი რევოლიუცია, იქ რევოლიუციამ საღდათა ამბოხების ხასიათი მიიღო უკანასკნელ დროს, რომელიც მიმართული იყო განსაკუთრებით ომის წინააღმდეგ; ომის მოსპობას თხოულობდა ჯარი. სწორედ ამიტომ გამეფდნენ ბოლშევიკები რუსეთში. ბოლშევიკებმა ძალითხოვეს ომის ლიკვიდაცია და ხალხიც მას გაჰყვა. დამაოცებდნენ სოც. რევოლიუციონერები და მენშევიკები, რადგან ჯარს ოფიცრობოდნენ ბრძოლისაკენ. ყველა უბედურებასთან ერთად, რუსეთმა დაკარგა საერთაშორისო სახე. დღეს მას ანგარიშს აღარავის უწევს. ოფიციალურ ხალხმა ლრმად ვერ შეიგნო რევოლიუცია. რევოლიუციამ ომის გათავებით ესახლოდა, ხანდაზილად კი რევოლიუციამ, ბოლშევიკების მეთაურებით, უფრო გააძწვავა ომის საკითხი: ფრონტი უკუგდებულ იქნა, შინ კი ძალთა სისხლის ღვრა დაიწყო, მოხდა ეს იმიტომ, რომ რუსეთის ჯარი არ შეადგენდა ორგანიზაციულ მთელს, ნამდვილ შეგნებულ დემოკრატიას. იგი არც მუშათა კლასს ეკუთვნოდა და არც მშრომელ გლეხობას. იგი ანტი კლასიური მოვლენა გახლდათ, კლასის გარეშე წყოფი ჯგუფი, ბრბო,—ბრბო შეიარაღებული, გაბრაზებული თავისი მდგომარეობით, გაბრაზებული ბურჟუაზიაზე, რომელიც ომს აწარმოებდა, რომ ეს ჯარი არ იყო შეგნებული დემოკრატიის ნაწილი, ეს იქიდანაც სჩანს, რომ მთელი რუსეთის ჯარი რევოლიუციის პირველ ხანებში—სოც.-რევოლიუციონერად სთვლიდა თავს—რევოლიუციის მიწურულში კი ბოლშევიკებად. ამის მიზეზი იყო ომის გათავების სურვილი.

ეს კარგად უნდა გვახსოვდეს ჩვენ, განსაკუთრებით ჩვენ, პატარა ერს. ამ მოვლენამ სხვათა შორის ჩვენ უნდა გამოგვაფხიზლოს, რომ არ გავიმეოროთ ეს შეცდომები.

ჩვენი ხსნა ბოლშევიზმში კი არ არის,—ჩვენი ხსნა იმ რევოლიუციას მოპოებულ უფლებათა განმტკიცებაა, რომელიც ადვილი შესაძლებელია ხელიდან გამოგვეცალოს, თუ არ შევქმნით ისეთი პირობები, როდესაც თავისუფლად შეგვეძლება მათი განმტკიცება. რევოლიუციონური წესიერება უნდა დავიცვათ და განვამტკიცოთ. არ უნდა დაგვავიწყდეს ავრეთვე. რომ მომავალი ჩვენი ხალხისა, მისი კეთილდღეობა ახლოლ ერთა შეთანხმებასა—კავშირშია. მხოლოდ ამ გზას შეუძლია გამოგვიყვანოს ჩვენ ბოლშევიკებ[illegible] ... ეს დაგვიანებლივ ... ჩვენს საბოლოო მიზანს, სოციალიზმს. და სწორედ მშრომელ ხალხის გამარჯვება, დემოკრატიის დღესასწაული მაშინ დადგება.

*) იხ. „სახალხო საქმე“ № 256.

კოკი ახაშიძე.

წერილები ფრონტიდან

4.

3 **ივნისი.**

რაკი ჩვენს მეორე წერილში ზოგიერთი მებრძოლის გმირობა აღვნიშნე, თვალუსაჩინოებისა და წერილის სისრულისათვის მეტი არ იქნება გაზეთის ფურცლებზე აღიბეჭდოს ვინაობა აგრეთვე იმ პირებისა, რომელთაც თავის გმირობით და თავ-განწირულებით ქართველობას ცალკე მამაცობის სახელი არ გაუტეხეს და მეორეს მხრივ გათამამებულს და გათავხედებულს მტერს ლაგამი ამოსდეს, საგრძნობლად დააზიანეს და სურვილი წიხსვლისა და დაბა ბ-ში დაბანაკებისა, რომელიც მათ დღესაც ასულდგმულებს, ასე ადრეულად და ანაზდეულად მოუკლეს.

მართლაც და, რატომ იმ ულმობელმა ბემატიანემ, რომელიც გულ-მტკივნეულად აღნიშნავს ქართველთა ეროვნულ გაქსუებას, მოიგონებს მათ უსირცხვილო სულმოკლეობას ერთ მუჭა მტრის წინაშე, რატომ მეთქი, ვკითხულობ, ჩვენი ბედშავობის მემატიანემ ისიც არ უნდა იცოდეს, მაგალითად, რომ ჩვენი ამხანაგი არისტოკ[illegible]ძე, რომელიც მთელი თავის სიცოცხლეში მხოლოდ და მარტო კალმით მეომრობდა, 23 მაისის ბრძოლაში იარაღში ჩამჯდარი გაშმაგებით ებრძოდა მტერს და ყბაში დაჭრილი სახელდახელოდ ჭრილობა შეხვეული მაინც ბრძოლის ველს არ სტოვებდა, განაგრძობდა ბრძოლას?

ან როგორ უნდა დავიწყოს ისტორიამ სანსონ დ—ნი, ეს ნამდვილი გული და ჯავარი ბათომის პარტიზანებისა! ტყუილად კი არ ეურჩევია ის პოლკს ტრიბუნალის თავმჯდომარედ. ის ხომ ნამდვილი განსახიერებაა პოლკის სახელისა, მისი სინიდისისა. თუ ვისმეს ჩვენ ინტელიგენტებში შეუძლიან დაიკვეხოს პიროვნების მთლიანობით, თუ ვიზმე იტყვის, რომ სიტყვასა და საქმეს შუა ზღვარი არ არისო, ეს მათ შორის სამსონსაც შეუძლიან სთქვას და დაიკვეხოს. გახსოვთ ცოტნე დადიანი, რომელსაც გული აუძგერდა თანამემამულეების გაწბილების დანახვაზე და უთხრა ქედმაღლურად საქართველოს მტრებს: მეც წმინდა ტანთ თაფლი და კოღო-ბუზებს დაკბენინეთ ჩემი სათუთი ტანი?! სამსონიც, ეს შორეული თესლი სახელოვან ცოტნისი, რა ხედავს თავ-განწირულებას თავის ამხანაგებისა და ნაცდვილ ქართველებისას, უსიტყვოდ, სხვის ძალთა-დაუტანებლივ ბიდის მათთან და იზიარებს ძათ ჭირსა და ვარამს. ისიც მზად არის ძსხვერპლად გაიღოს თავის ცხოვრება მამულის თავისუფლებისათვის და უშიშრად, შეუპოვრად იდგავს მკერდს მტრის დაუნდობელ ტყვიის წინაშე.

ს. დ—ის შესახებ გადმომცეს ერთი, მისი ვაჟკაცობის მაჩხილებელ დეტალი: 23 მაისს, როდესაც მტერმა მიზანში ამოიღო ჩვენი ტყვიისმტყორცნელი, და ტყვია-ყუმბარები დაუშინა, ყველა შემოიფანტა: ოფიცერს სახელო გაუხია და სახიფათო იყო მის ახლო დგომა-ტრიალი. სამსონმა თოფით დაითრია ტყვიისმტყორცნელი, გამოაცოცა მტრის ცეცხლის სფეროდან, გაიტანა სხვა, ახალ ადგილას, მოშლილი ლენტი გაასწორა, წყალი ჯამოუცვალა და კვლავ აახმაურა მტრის შემმუსვრელი იარაღი.

ბევრმა, ძალიან ბევრმა როგორც ჯარის-კაცმა, ისე ოფიცერმა ისახელა ამ დღეს თავი. მათი გმირობის აღნუსხვა მეტ დროს და ადგილს მოითხოვს. ისტორია ყველას სამაგიეროს მიუზღვავს. მამაცი გურული „გოჯა“ ლომთათიძე, ტანით მართლაც მორჩილი, რომელმაც რევოლვერით, რაკი თოფის ტყვიები დაელია, მოჰკლა მტრის მეთაური და შემდეგ მარჯვედ ისროლა ხელის ყუმბარები და მტრის ბანაკში ჯოჯოხეთი დაატრიალა, ეს გმირი ისტორიას მოუგონარი არ დარჩება. იგი გაიხსენებს აგრეთვე ლევან კუპუაშვილს, რომელიც მტერს ეუცლა და პირველი ავარდა იმ მაღლობზე, რომლის დაპყრობა იყო მიზანი ბრძოლის ოპერაციისა. არც თუ ბეს. ჯ—ია, ეს ნამდვილი ბარდი ბათომის პოლკისა, მიეცემა დავიწყებას. მემატიანე ამ ბრძოლისა უეჭველად ყურადღებას მიაქცევს ამ პარტიზანს, რომელიც გამუდმებით ოხუნჯობდა, ჯარში მხიარულება შეჰქონდა და თვით ბრძოლის დროსაც კი მოსწრებულად და გრძნობით ამბობდა ქართველ პოეტთა პატრიოტულ ლექსებს.

ყველა ეს პირნი, აგრეთვე მრავალი სხვა, რომელთა ვინაობას აქ არ ვახახელებ, პოლკის ნაწილი ტრიბუნალებმა პოლკოვნიკს წარუდგინეს დასაჯილდოვებელად.

პოლკის საერთო და მთავარმა ტრიბუნალმა აგრეთვე ჯილდოს (ჯარისკაცის გიორგის ჯვრის) ღირსად სცნო თვით უფროსი ი. გ—ლი. მისი გმირობა ოდნავ მქონდა მეორე წერილში გადმოცემული. ამ მხრივ არც თუ ოქმი ტრიბუნალისა იძლევა სრულ სურათს იმ ვაჟკაცობისას, რომელიც 23 მაისს პოლკოვნიკს გაუწევია. თბილიდან თბილიში გამალებული სიარული, ტყვია-წამლის საკუთარი ხელით დროზე მიშველება, თავის არ დარიდება, გამოჩენა იმ ადგილებში, სადაც აშკარა ხიფათი და საფრთხე იყო მისი სიცოცხლისთვის, არად ჩაგდება ხელქვეითების მუდრისა—თავს გაუფრთხილდიო, შემდეკალ ჯარის გალომგულება, ყიჟინა გამარჯვებისა იქ, სადაც მარცხი იყო და მოიკლნენ მელეა, შელეგია და ცხადაძე, ვეფხვივით წინ გადახტომა რევოლვერით ხელში იქ, სადაც ჯარი შედრკა და უკან დაიხია—ეი ის ცალცალკე ეტაპები ი. გ—ლის გმირობისა, ის შტრიხები, რომელნიც მოჰხაზავენ მკრთალ სურათს მამაც პოლკოვნიკის გულადობისას, რომელიც ლიისეულად მეთაურობს მისებრ ლომებრ გულად მამულიშვილებს.

Max

საქართველოს რესპუბლიკის ფოსტა-ტელეგრაფის მოხელეთა წერილი

ივნისის 10 დაიწყო საქართველოს ფოსტა-ტელეგრაფის მოხელეთა წარმომადგენლების ყრილობა. პირველ დღეს მოხდა სამანდატო კომისის არჩევა და ტეხნიკურ საკითხთა შესახებ სჯა-ბაასი. ივნისის 11 წაკითხულ იქმნა სამანდატო კომისიის მოხსენება, რამაც დიდი აურ-ზაური გამოიწვია ე. წ. „ინტერნაციონალისტთა“ ბანაკში. ყრილობა გაყოფილი იყო ორ ბანაკად. პირველი ბანაკი—ქართველობა, მეორე—სომეხ-რუსთა ბლოკი, რომელშიაც „ინტერნაციონალისტები“ იერის მისაცემად ერთი თუ ორი ქართული გვარი მოუქცევია თავის სიაში. მთელი კრება ამ საკითხთა გარშემო ტრიალებდა. სომეხ-რუსთა ბლოკი ქართველებს მოვიხსენებ[illegible]ბას, ნაციონალისტობას უკიჟინებდა უკანასკნელნი კი „ინტერნაციონალისტებს“ აკრიტიკებდნენ. მართალი და საგულისხმო იყო ეს კრიტიკა. შეკითხვაზე, თუ როდის დაირქვით ეგ „ინტერნაციონალისტის“ სახელი, საარჩევნო კაპანიამდე თუ შემდგო, ბლოკმა პასუხი არ გასცა. გამოიოქვა კი, რომ ეს სახელი ძათ შემდეგ დაუერქმევიათ თავიანთ თავისთვის. შეკითხვაზე: რით ხელმძღვანელობდით ეგ „ინტერნაციონალის“ შექმნის დროსაო—ბლოკმა უპასუხა ქართველების ნაციონალისტებმა გვაიძულესო. თანაც დასძინეს, რომ ჩვენ ბლოკს არა ბქვს პოლიტიკური ხასიათი, პარტიული პრინციპებით არ გვიხელმძღვანელ[illegible]ბიაო ისე, რომ როგორც გამოიოქვა, „ინტერნაციონალისტების“ ჯგუფი ყოფილა ახლოლად არა-ქართველთა ჯგუფი, რომელშიაც შესულა ყველა. და ორ-ორი „ინტერ ნაციონალისტებიც“ ყოფილან, ესეც რასაკვირველია ამაკარა არის. საინტერესოა აგრეთვე თვით გენეზისი ამ „ინტერ ნაციონალის“. იგი აქ ტფილისში არის დაბადებული. ტფილისის მოხელეთა უმრავლესობას, როგორც ანგარიშიდან გამოიოქვა, რუსობა შეადგენს. (400-ზდე კაცი.) ამათთან ყოფილან შეკავშირებული სომხები (170 კაცი) ქართველები კი ყოფილა 300-ზდე. ის ოიან უმრავლესობა არა ქართველები ყოფილან, ეს არა-ქართველები კი, ერთი „ბობოლშევიკე“ „ქართველის“ ვინმე გაჩერლაძის პირით ასე აცხადებდა: ჩვენ პროფესიის ხალხი ვართ, ჩვენ პროფესიული კავშირი გვქონია ახლოლდ. ეგმა სმა ყველას ერთხმიერად გვინდა და ჩვენც ეს საკითხი ყველას თანაბრად გვაინტერესებსო. სხვა საკითხი ჩვენთვის არ არსებობს. „ინტერნაციონალისტთა ბანაკში“ ტფილისელებმა ხედებოდნენ ამ სიტყვებს. ერთმა მათმა წარმომადგენელმა კი „პოლიტიკური“ ხასიათის მიცემაც სცადა და რაღაც „რეაქციაზე“ დაიწყო საუბარი, რევოლიუციის დაცვაზე ქართველოში, რის ნიშანიც ეროვნულ იდეის გამარჯვებაში დანახა. სოც.-დემ. კი ნაციონალისტებს ეძახდა, „ხოლო ორ. წერეთელზე, ჩხეიძეზე, ეგეგეკორზე და სხ. ასე: „თუ შეიძლება მათ კიდევ ამხანაგები უწოდოთო“. და აი ეს ხალხი, საარჩევნო კამპანიის დროს უმრავლესობით იმარჯვებდა—ქართველებზე. ქართველები გამოჰყოფიან მათ და დამოუკიდებლად შეუქმნიათ თავისი „საკუთარი სია, რომელშიაც ლოიალურად ის მოჰყვებოდა ვინც ქართველებთან იყვნენ, ე. ი. მხოლოდ ქართველები. სხვათა შორის აღნიშნეს ისიც, თუ როგორ ხელს უშლიდნენ ამ ყრილობის მოწვევას სხვა და სხვა ელემენტები და სხ... მაგრამ ტფილისში უმცირესობაში მყოფ ქართველობას ჯული არ გაუტეხია რადგან იმედი ჰქონია პროვინციებიდან მომავალ უმრავლესობაზე. ხოლო ბლოკი კი არ ზეიმობდა, რადგან უმცირესობაში დარჩენის აუცილებლობას პირდაპირ ხედავდა და 11 ივნისის კრებაზე ეს გამოირკვა კიდეც. სურათი ასე შეიცვალა, ცალ მხარეზე ქართველობის უმრავლესობა, მეორე მხარეზე კი, „მარჯვენე“—რუს-სომეხთა უმცირესობა, ე. წ. „ინტერნაციონალისტური“ ბლოკი. და გაიბა ამ ორ ბანაკთ შორის ბრძოლა, რასაც „ინტერნაციონალისტებმა“ ვერ გაუძღეს და კრება დემონსტრატიულად დასტოვეს. ეს გამოიწვია ორი თუ სამი კაკის მანდატმა. რა მოხდებოდა შემდეგ, როცა უფრო დიდ საკითხს შეეხებოდნენ? მაგრამ ერთი რამ კი მკაფიოდ სჩანდა: „ინტერნაციონალისტთა“ არა მეგობრული განწყობილება საქართველოს რესპუბლიკისადმი. ერთმა „უცხოელმა“ სხვათა შორის ასეთი შეკითხვაც კი მისცა კრებას: ბ-ბო, ეს ყრილობა მეორე არის თუ პირველი? მას მკვახედ უპასუხეს: „საქართველოს რესპუბლიკაში ამის მეტი ყრილობა ჯერ არ გამართულა, რაც თქვენც კარგად უნდა იცოდეთო. შემკითხველი დადუმდა. საუბარი რუსულ ენაზე იყო. ქართველობის მხრივ ესეც დიდი სტუმართ-მოყვარეობაა, მაგრაი სად არის ამის დამხახავი?

გარეშე.

უპარტიოთა კრება

ფრონტლინის ქუჩაზე რესპუბლიკის სახლში ირ. გუნაძის თავმჯდომარეობით დამფუძნებელი კრება ჰქონდა ქართველთა უპარტიო ჯგუფს. კრებას ვგ-მდე კაცი დესწრო. გარეგნობით თვალი რომ გადაგვევლოთ გულში მაწინათვე ეგელვებოდათ აზოი: ესენი ხომ ჩვენი ქართული „კლუბის“ წევრნი აოიანო. გარდა ერთი პროფესორისა და რამდენიმე ცნობილ საზოგადო მოღვაწე-სწერლისა ჯერჯერობით უპარტიოთა ჯგუფი ყველასგან დავიწყებულ ინტელიგენტებისაგან შესდგებაა. ალბად ჩვენს ინტელიგენციას გადუწყვეტია დროა საქართველოს ჩვენც ბივეშვლოთო და ეპიოდეს ორგანიზაციულად „შედეგდნენ“ და მათაც ხელი ეუწყოს საზოგადოდ ჩვენი ქვეყნის აღორძინების საქმეს. ჯგუფში ჯერ ჯერობით შედის ასე 60-81 ცოტა მეტი ყველი.

კრებას ამ დღეს განსახილველ საგნად ჰქონდა ახალ წევრთა არჩევანი და ჯგუფის ხელმძღვანელ ორგანოს—საბჭოს შედგენა. კრებამ საბჭოს წევრებად აირჩია 12 კაცი: ირ. გუნაძე, ივ. ჯავახიშვილი, კ. მაყაშვილი კ. აბაზი, ვახ. დამბაშიძე ივ. აბზახი. დ. ყარიჭაშვილი, დიმ. ხოშტარია, გ. ჯაფარიძე, ეს. ბაჩაბელი ივ. ზურაბიშვილი და კ. ამირეჯიბი.

საბჭოდმოქმედო მინისტრის განმარტება.

ტფილისის საგუბერნიო საადგილ-მამულო გამგეობის შეკითხვაზე საადგილ-მამულო რეფორმასთან შეკავშირებულ ზოგიერთ სადავო საკითხების შესახებ საძიწ.-მოქმ. სამინისტრო იძლევა შემდეგ გასმარტებას:

1. მამულების მიმღებ კომისიის მუშაობის შესახებ ინსტრუქციის ძალით მემამულეებსა და მცხოვრებლებს უნ. და ეცნობოს ა) მემამულეთათვის უწყების გადაცემით. როცა ეს ზომები იქნება მიღებული, შემდეგ თითონ დაინტერესებულმა პირებმა უნდა ადევნონ თვალყური მუშაობის შედეგებს, კერძოდ მამულების მიმღებ კომისიის დადგენილებებს. ამიტომ არც მამულების მიმღებ კომისიებმა და არც საადგილმამულო კომიტეტებმა არ უნდა გაუგზავნონ ჩამოსაოთმევ მამულების შესახებ შედგენილ აქტის ასლი იმ მემამულეებს, რომლებიც თავის დროზე არ გამოცხადდენ. მამულების მიმღები კომისია ვალდებულია თავისი გადაწყვეტილება აცნობოს იმ პირებს, რომლებიც დანიშნულ დროზე გამოცხადდებიან. ეს პირები მოაწერენ რა ხელს, ჩამორთმეულ მამულების შესახებ შედგენილ აქტს, ამასთანავე ეცნობიან გადაწყვეტილების შინაარსს.

2. მამულების მიღების დროს აღძრულ ყველა საკითხების შესახებ დადგენილებები მიიღებ[illegible] [illegible] თმევ მამულების შესახებ შედგენილ აქტში, რომ[illegible] [illegible] კითხებს. ამიტომ არ არის საჭირო ამ აქტის გარდა კიდევ ახალი გადაწყვეტილებათა აქტის შედგენა.

3. ჩამორთმეულ მამულების შესახებ შედგენილი აქტი უნდა მიეცეს მემამულეს თუ ამას იგი ძოითხოვს.

4. კერძო ცნობა იმის შესახებ, რომ მემამულეს კიდევ სხვა ადგილას (სხვა მაზრაში ან გუბერნიაში) აქვს მამული, არ აძლევს საბუთს მამულების მიმღებ კომისიას არ დაუტოვოს მას მიწის განსაზღვრული ნორმა იმ ადგილას, სადაც მამულის ჩამორთმევა ხდება. ასეთ საბუთად გამოდგებოდა არა კერძო ცნობა, არამედ ოფიციალურად დამტკიცება, ან თვით მემამულის განცხადება, რომელსაც აუცილებლათ უნდა შეეკითხონ. ამასთანავე მამულების მიმღები კომისია ვალდებულია გააფრთხილოს მიღები კომისია თუ სამაზრო საადგილ-მამულო გამგეობა იმ ადგილას, სადაც კერძო ცნობით მემამულეს კიდევ აქვს მამული, რომ ამ მემამულეს უკვე დაუტოვეს მიწის განსაზღვრული ნორმა, რომ ეს გარემოება იქმაოიონ მხედველობაში და არ დაუტოვონ მემამულეს მიწა რამდენიმე ადგილას. ამასთანავე ამ კომისიას უნდა გაეგზავნოს ჩამორთმეულ მამულის შესახებ შედგენილი აქტის ასლი.

მიწათმოქმ. მინისტრი **ნ. ხომერიკი.**

გლეხებო, ძმებო

რა უნდა გავაკეთოთ?

ჩვენმა პატარა საქართველომ საკუთარი რესპუბლიკა, საკუთარი დამოუკიდებლობა გამოაცხადა და თავისუფლება გულში მაგრად ჩაიხუტა, მაგრამ ამით დიდი განსაცდელისგან თავი როდი დაუღწევია, პირიქით, განსაცდელი ეხლა უფრო დიდია და საშიში, თუ ფრთხილად და ფხიზლად არ დავიჭირეთ თვალი და ჩვენს ახალ მთავრობას გვერდში არ ამოვუდექით. მართალია, გერმანიას შევაფარეთ თავი და ისიც დაგვპირდა მფარველობას, მაგრამ თუ მაინც ჩვენც ხელი არ გავანძოიეთ და მკლავი არ ავამუშავეთ, გერმანიის მფარველობა არას გვიშველის მარტო, პირიქით, გერმანიას ახლა შეეცვლება ჩვენზე და ისე დაგვიწყებს ცქერას, როგორც ყმასა და ბოხას, რომელსაც საკუთარი უნარი დაჰკარგვია, საკუთარი სიცოცხლის ძალა გამოჭფიტვია და სხვას შეჰყურებს ხელში, სხვისგან ელის პატრონობას. გასაცდელი კი ჩვენს ქვეყანას ორი მხრიდან ეზრდება. ერთ მხარეზე სდგანან „ბოლშევიკები“, შავოიზელები, ძველი მთავრობის სულის ჩამდგმელნი, ნაძირალეები, აქაური რუსეები, რომელთაც არ მოეწონათ ჩვენი თავისუფლება, აიშალნენ და რუსეთისაკენ გაიქცნენ, თუმც მათთვის ხელი ეთავის უხლია და არც ახლებდა, აიშალნენ და გაიქცნენ, ორომ ბოლშევიკებს მიმბრობოდნენ და ჩვენზე ცეცხლითა და მახვილით წამოსულიყვნენ; ერთს მხარეზეა ყველა, ვინც აქადე კისრეზე გვჯდა და ჩვენს ოჯახში ირა მკითხე მასპინძლობას თავისუფლად ეწყოდა, და ჩვენმა თავისუფლებამ კი ძათ ცოტა კაილები ეთაჭია და სათარეშო ასპარეზი შეუზღუდა, მეორე მხარეს კი... თქვენც იცით ვინც: ოსმალეთი ახუ სათათრეთი, რომელსაც მადა ისე გაღვიძა, რომ ამ ომში სამი წელიწადია ცხვირი და პირი ემტვრეოდა და უაინსლიანდეთოდა რუსის და ჩვენი ჯაისაგან და ეხლა, როცა მოგვასწრო, რომ ცოტა სუსტად ვართ და ახალ საქმეს ვაწყობთ, მოსდგომა ჩვენი გადასახსნელ და თავისი ბოიერი და შიშველი ჯარი ჩვენს ლაბაზ ქვეყანას შემოუსია.

ბოლშევიკების მოსვლა ჩვენი ქვეყნისთვის უფსკრული და სამარე იქნებოდა და ხუ ქნას ღმერთმა იმათმა სინსილაკ ჩვენს ქვეყანაში გიჭაჭანოს. ბოლშევიკები, ის ბოლშევიკები, რომელნიც ეხლა რუსეთში პარპაშობენ და თოფსა და მახვილს ატრიალებენ, განა მართლა თავისუფლების და სამართლიანობის მომხრენი არიან, როგორც თვითონ გაიძახიან! ის ბოლშევიკები კი არ არიან, რომელნიც ერთ დროს სოციალ-დემოკრატიულ დროშას იყვნენ შეფარებული და მართლაც ხალხის თავისუფლებასა და ბედნიერებაზე ზრუნავდნენ, არა, ისინი ეხლა ადარსადა სჩანან და მათს ალაგას რუსეთში სხვა ჯურის ხალხი, სხვა, ყალბი ბოლშევიკები გაჩენილან, რომელთა კბილი ბუშტი და მათრახია, რომელთა სამართალი—ცეხვ და საფრჩობელია, რომელთა ხელები ბუდან სისხლშია ამოსვრილი, ზრახვა—შავი და გონება—დაბნელებული, თავისუფლება იყო რუსეთში და ძალვდა, ერთობა იყო რუსეთში და გარდაიცვალა, სამართლიანობა იყო რუსეთში და ცეცხლითა და მახვილით ჩაიტრეკნა და ჩაანელეს. რუსეთი ეხლა დიდ ჯოჯო-

ხეთსა ჰგავს, სადაც უდანაშაულო ხალხის სისხლი იღვრება შეუბრალებლად, სადაც ხალხის დოვლათსა და ქონებას უქრობი ცეცხლი უკიდია, რუსეთი ეხლა ჯოჯოხეთია, სადაც ცოცხალ ადამიანებს ხელფეხსა სჭრიან და ენას აგლეჯენ, სადაც ცოცხლებსა ჰმარხავენ და პაწია ბავშვებს თავებს აგდებინებენ წარბ-შეუხრელად, რუსეთი ეხლა ხალხის ცრემლისა და სისხლის დიდი ზღვა და ოკეანეა... და აშას სჩადიან რუსეთში ბოლშევიკები ასეთი ხალხი მოეშურება საქართველოსკენ. რად? განმარტება რადად გინდათ? იმიტომ, რომ ჩვენშიც ჩაადრჩონ ხალხის სისხლში თავისუფლება, ხალხის დოვლათი და ქონება გაანიავონ, ჩვენი შვილებისა და ცოლების სისხლით მოგვირწყან მიწა-წყალი, ჩვენი დედების ცრემლის გუბეები დაგვიყენონ და კისერზე ულელი შეგვადგან უფრო მძიმე, ვიდრე ნიკოლოზ მეორის ულელი, ულელი მონობის და ბატონობისა, გლეხებო, ძმებო, მამულიშვილნო. ჩვენშიც დაძრწის, მეტადრე სოფლად, ორიოდე ბოლშევიკი, ორიოდე გახულიგანებული ჯარისკაცი, რომელნიც ომის ველიდან ურცხვად გამოპარულან და ქურდულად თან ოიოფ-იარაღი წამოუღიათ და ვითომდა ბოლშევიკობას და სამართლიანობასა ჰქადაგებენ. მაგრამ კარგად დააკვირდით ვინ არიან სოფლის ზარმაცი შვილები, რომელთაც შრომა და მუშაობა მოსძულებიათ და სხვის ჯიბეში ხელის ჩაყობას, მუქთად, ხელგაუნძრეველად ჯდომას, ქეიფსა და დარდიმანდობას, სხვის ქონების წარ.-ომევას და სხვის ოფლით მონაგარის მითვისებას ამჯობინებენ. და ამგვარ ხალხს რაში ეჭაშნაკებათ ან თავისუფლება, ან სამართლიანობა, ან ისეთი მთავრობა, როგორიც ეხლა გვყავს? მათ უნდა ისეთი მთავრობა, რომელიც ნებას მისცემს სხვის ქონებას დაეპატრონონ და ყოველ ორლობეში თუ შარაგზაზე სძარცვონ ღ ჰხოცონ ხალხი, და ასეთი მთავრობაა,მთავრობა იმ შავრაზმელების და თავისუფლების მტრების, რომელნიც დღეს რუსეთში ბოლშევიკის სახელს ამოჰფარებიან და ბოლშევიკების ქურქი წამოუსხავთ, მთავრობა იმ ხალხის, რომელიც მოეჩქარება საქართველოსკენ ერთობის და თავისუფლების ჩასაქოლად და გასანიავებლად. ბედნიერებას და კმაყოფილებას მოგიტანთ—ასეთი ხალხი?..

მეორე მხრიდან ჩვენს თავისუფლებას და ჩვენი სამშობლოს სიცოცხლესა და ბედნიერებას მახვილს ულესავს სათათრეთი. რადა თქმა უნდა გეცოდინებათ ამ საერთო ომში თათრებმა რა გმირობა და ვაჟკაცობა გამოიჩინეს. რუსის ჯარმა, რომელსაც ხშირად აკლდებოდა თოფი და წამალი, რუსის ჯარმა, სადაც, რასაკვირველია ჩვენებიც ბევრნი იყვნენ, თავზარი დასცა მათ და პირველ შეტევითვე გაიფრინა. მშიშარა კურდღელივით გარბოდნენ თათრები ქუდმოგლეჯილი, რუსები და ჩვენები მათ ფეხ და ფეხ მისდევდნენ და იმათ ციხე-ქალაქებს იღებდნენ ერთი-მეორეზე, სათათრეთის მიწა-წყალი ორას-სამასი ვერსის მანძილზე დაიპყრეს და ვინ იცის რა დღეს გაუთენებდნენ მთელს თათრობას, რომ რუსეთში რევოლიუცია არ მომხდარიყო და ამ რევოლიუციის ქარცეცხში ჩვენს ქვეყანას არ წაებორძიკნა. თათრების ვაჟკაცობა ჰკითხეთ თუნდა იმ ჯარისკაცებს, თქვენს სოფელში რომ არიან და ბოლშევიკობენ. ეშინოდა ყველაზე მეტად გერმანელებისა, მაგრამ თათრის შიში კი გულში არავის გასტარებია. და აი ეს მშიერი და შიშველი, ხეპრე და სისლხის მსმელი ხალხი შემოესია საქართველოს, შემოესია და ნაწილი დაიპყრო; შემოესია იმიტომ კი არა, რომ გერმანიასავით მძლავრი და გამთლიანებული იყვეს, შემოესია იმიტომ, რომ წაქცეული დაგვინახა, შეგვატყო, რომ პირი არა გვქონდა ერთმანეთში, არა გვქონდა ერთობა და ძლიერება და ჩვენი დაპყრობა და დამონება ადვილი იყო. თათრებმა ხელში ჩაიგდეს ბათომი და ბათომის მხარე, შემოიჭრნენ გურიაში, ახალციხესა და ახალქალაქში გვეომებიან, რკინის გზასა გვთხოვენ და უარს არ არიან ტფილისშიაც თავი დაგვიკრან და მთელს ჩვენს ქვეყანაში თავიანთ ხეპრეობა, სიბინძურე, სიბნელე, ვეღურობა შემოიტანონ. ისეთ ულელს ამხადებენ ჩაგვრისა და მონობისას თქვენმა მზემ, რომ საქართველომ და ქართველმა ხალხმა თავისუფლად თავისდღეში ვერარ ამოისუნთქოს. და ასეთი ხალხის მოსვლა და გაბატონება ხერხს რამეს დაგაყრით? მაშ მართალი ხართ, როცა ზოგი თქვენგანი, თქვენი შვილი, ძმა თუ ბიძაშვილი იძახის ხოლმე—რა მინდა, საომრად რომ წავიდე. თათარი მოდის და მოდის. მე რა დამაკლდება ან რა დამიშავდებაო? ჩვენში რომ თავისუფლება და ერთობა დაასამაროს, ჩვენში რომ ახლა თავიანთ თავადები წამოასკუპონ, რომელსაც ისინი ბეგებს უძახიან, ჩვენში რომ ახლა თათრული მუშტი და მათრახი გაამეფონ, განა თქვენ არაფერი გეგონებათ, არაფერი გეგონებათ, არაფერი დაგიშავდებათ? მაშ რატომ პირზე ხელს არ აფარებთ ხოლმე იმათ, ვინც ურცხვად გაიძახის—მოდის თათარი და მოვიდეს, მე რა დამაკლდება ან დამიშავდებაო? რატომ არ ირაზმებით, თათრებთან საბრძოლველად თქვენს შვილებსა და შვილიშვილებს რატომ არა ჭლოცავთ?

საშიშნი არიან ჩვენი ქვეყნისთვის ბოლშევიკებიც, თათრებიცა. საქართველოს მთავრობა, ჩვენი ახალი მთავრობა ებრძვის ერთსაც და მეორესაც, ებრძვის ერთგულად და თავგადაკლული, მაგრამ მისი ცდა და საქმიანობა ამაო იქნება და უნაყოფო, თუ ხალხი, ჩვენ, ყველანი, მას გვერდში არ ვეყოლებით. გლეხებო, ძმებო! ჩვენი თავისუფლება და ჩვენი პატარა სამშობლო კლდის ნაპირასა სდგას უფსკრულში გადასაჩეხად. მივაშველოთ ხელი და გადავარჩინოთ. ბოლშევიკები აწიოკებით გვემუქრებიან, თათარი საქართველოს შუა-გულშია შემოჭრილი და წინ მოიწევს. ჩვენი ჯარი წინ უდგია და ლომივით იბრძვის. თავის სისხლით დებავს სამშობლოს მიწა-წყალს და სიკვდილს გმირულად ეგებება. მაგრამ რას გახდება ერთი ათის წინააღმდეგ, თუ დროზე არ მივეშველებით და ზურგსაც არ გავუმაგრებთ? რას გახდება პატარა ჯარი მაშინ, როცა შინ ბევრი სხვაცა გვყავს მტერი და თათარს შიგნიდან აძლევენ დახმარებას, ციხეს შიგნიდან სტეხავენ? უნდა მივეშველოთ და ამოვუდგეთ გვერდში. იმაზე პატიოსანი საქმე არ არის, როგორც ბრძოლა სამშობლოსთვის და თავისუფლებისთვის. ჩვენ ვიბრძოდით სამი წელიწადი, ვიბრძოდით ცხრა თვეს იქით, ვიბრძოდით და სისხლს ვანთხევდით ვინ იცის რისთვის ან ვისთვის, ვიბრძოდით მაშინ, როცა ჩვენს ცოლსა და შვილს, სახლსა და კარს შიში არ მოელოდა, გავრბოდით სისხლის მსმელ მეფეს ერთს დაძახებაზე და თავს ვაკლავდით უძლეველ მტერს და როცა ჩვენს ქვეყანას მართლა მტერი შემოესია, როცა ჩვენს ქვეყანას დაღუპვა მოელის და თათარი დღეს არა ხვალ საკუთარ ოჯახში შემოგვეჭრება და ცოლ შვილს აგვიწიოკებს, ეხლა ვსთქვით უარი ბრძოლაზე, ეხლა ჩავიცვით დიაცის კაბა, ეხლა მივეცით უზრუნველობას და ჭარიალალე შემოვძახეთ? სად არის სადი გონება, სად არის ვაჟკაცობა, სად არის ძველი ქართველური გმირობა და რაინდობა?

გლეხებო, ძმებო! სამშობლო, სამშობლო გამწარებული გვიძახის ყველას!.. სამშობლო გვთხოვს მსხვერპლსა და დახმარებას!.. დღეს დიდ გაჭირვებას და შეგვიწროებას განვიცდით, დღეს ბევრს თქვენგანს აცვია შავი ომსა თუ რევოლიუციაში დაღუპულ შვილსა თუ ძმაზე, ბევრის დოვლათი დაიშრიტა და დაიცარა, მაგრამ უარესი შავი დღე, ცრემლი და ტანჯვა, სიღატაკე და უბედურება გველის, თუ თათარი ჩვენს ქვეყანაში შემოგვეჭრა და გაგვიბატონდა. გლეხებო, ძმებო, მამულიშვილნო! ცოტა მსხვერპლი კიდევ გავიღოთ სამშობლოსათვის და ჩვენივე კეთილდღეობისათვის, მივცეთ ხელი-ხელს და ზოგი ომის ველისაკენ გავეშუროთ, ზოგმა კი შინ ჩვენს მთავრობასა და ჯარს ზურგი გავუმაგროთ. ერთხელ კიდევ დავსუყოველოთ მშიშარა თათრებს ქართველურად, ერთხელ კიდევ ავუტიროთ დედა ძველებურად და დავანახვოთ, რომ ქართველ კაცს ჯერ კიდევ არ დაუკარგავს უნარი ბრძოლის და გმირობისა და ვაჟკაცურად დაუხვდება ყველას, ვინც ჩვენი სამშობლოს და ჩვენი ერის დამონავებას მოიწადინებს?!.

შეერთოს დედა ცოლად და კრულ იყოს იმის სახელი, ვინც გაჭირვების და განსაცდელის ჟამს სამშობლოს ხელს არ გაუწვდის და არ დაეხმარება!..

ხანგანიძე.

გაქრა ცხოვრება

ბაქოში ბოლშევიკების გამოსვლის დროს ადგილობრივმა ქართველობამ, რომელთა რიცხვი 8000-მდე ადის ბაქოსა და მის მიდამოებში, ნეიტრალიტეტი დაიცვა. არც ერთი ქართველი არ გამოსულა აქტიურ მონაწილედ ამ რბევა აწიოკებაში, მიუხედავად ამისა ოთხიოდე ქართველი მაინც მოკლულ იქმნა შემთხვევით; ერთი ამათგანი კი, გვარად ბებურიშვილი, ბოროტმოქმედებმა გაძარცვის მიზნით მოჰკლეს.

არეულობის პირველ დღეებშივე ის ქართველობა, რომელიც თათრების ნაწილებში ცხოვრობდა, იძულებული შეიქნა სხვა ნაწილებში გადასახლებულიყო. ბევრი მოაწყდა ქართული სკოლის შენობას. ქართველების ამ მთავარ შტაბს. სკოლის გარშემო შეკრებილმა ქართველობამ აირჩია თვით დაცვის კომიტეტი, არჩეულ იქმნა ადრევდევ ეროვნული საბჭო. ეს ორი ორგანო დღიდან არეულობისა დღემდის უძღვებოდა ქართველების დაცვის საქმეს,

იქიდან ჩამოსულების გადმოცემით საერთო მდგომარეობა ბაქოელთა ასეთია: შიმშილი მუსრს ავლებს ყველას დიდსა და პატარას: პური სრულიად არ მოიპოვება და, თუ სადმე წაიწყდა კაცი, გირვანქა 10—15 მანეთი ღირს; ხორცეულობა არ არის, არის მხოლოდ ნედლი თევზი და დამპალი ბრინჯი. დღემდის კიდევ შეიძლებოდა ნედლი თევზით თავის კვება, მაგრამ ზაფხულში, როდესაც ბაქოში ზომაზე მეტი სიცხე იცის, თევზი სწრაფად ლპება და შეიძლება სნეულება გააჩინოს; ჯერ კიდევ ეხლაც უკვე ყოფილა რამოდენიმე შემთხვევა ხოლერით ავად გახდომისა. ბოლშევიკური მთავრობა ამ გარემოებას ჯეროვან ყურადღებას ვერარ აქცევს. ერთად-ერთი გზა ბაქოში მისასვლელი არის ასტრახანიდან—გემით, მაგრამ, რადგან თვით ასტრახანშიაც პური არ მოიპოვება, ამიტომ ბოლშევიკები დაპირებას ხალხს პურის მოწოდების შესახებ ვერ უსრულებენ, ხოლო ჩრდილო კავკასიისკენ გზა შეკრულია.

გადმოგვცეს, რომ დღეს თვით ბოლშევიკების ლიდერთა შორის განხეთქილება ჩამოვარდნილა. სტ. შაუმიანი და ალ. ჯაფარიძე განშორებიან ერთი მეორეს. არიან მემარცხენე რუსი ეს-რები და რუსიფე ბოლშევიკები, რომელნიც ეხლა ბაქოში აწარმოებენ პირ-წავარდნილ რუსულ შოვინისტურ პოლიტიკას.

იმ თავითვე სჩანდა ასეთი ტენდენცია: რუსები და იქ მომწყვდეული სომხის ჯარის ნაწილები მოქმედებდნენ თათრების და ბაქოში მცხოვრებ სხვა ეროვნებათა და უკრაინელთა, ქართველთა, პოლონელთა და სხვათ წინააღმდეგ. საგულისხმიერია შემდეგი მოვლენა: როდესაც პირველად ბოლშევიკები გამოვიდნენ „მუსსავათელებმა“ დაშნაკელებს“ შეკითხვით მისართეს:—თქვენ რა პოზიციას დაიჭერთ ამ გამოსვლაშია. დაშნაკელებმა უპასუხეს:—ბოლშევიკები, როგორც თქვენნი, ისე ჩვენი პოლიტიკური მოწინააღმდეგენი არიან და, ცხადია, თუ იმათ წინააღმდეგ არ გამოვედით, ნეიტრალიტეტს მაინც დავიცავთო. ხოლო, როდესაც დამარცხებულ ბოლშევიკთა უდიდესი ნაწილი გემში ჯდებოდა ასტრახნისაკენ გასაქცევად, მაშინ დაშნაკელთა ლიდერები, ვფიქრობთ სტ. შაუმიანის ზეგავლენით, მივიდნენ იმათთან და უთხრეს: ეით მიემართებით ჩვენ თქვენს მხარეს, ვართო. ამან ფრთა შეასხა ბოლშევიკებს, სული ჩაუდგა მათ და კიდევაც მეცხრი გაავლეს მთელ იქაურ თათრებს, დახოცეს ექვსი ათასამდე მუშა, ქალი და ბავშვები, უდანაშაულონი. ამით არ დაკმაყოფილდნენ და ბოლშევიკ-დაშნაკელებმა მთელი ბაქოს გუბერნია დაიპყრეს. დღეს ისინი აჯიქა-ულის მთებთან არიან გამაგრებულნი ზარბაზნებითა და სხვა საომარი იარაღებით; მოელიან აგრეთვე რუსეთიდან კიდევ ახალ ძალებს.

პირველ ხანებში ქართველები, როგორც ნეიტრალიტეტის დამცველნი აუშფოთებელად და უშიშრად ატარებდნენ დღეებს. დღიდან ამიერკავკასიის დამოუკიდებლობის გამოცხადებისა ქართველთა წინააღმდეგ გავრცელდა საზიზღარი პროვოკაცია. წყარო ისევ-ისე ბოლშევიკთა ბანაკი იყო, ბოლშევიკ-დაშნაკელთა, რომელიც ქართველების გავლენას მიაწერ და ამიერკავკასიის დამოუკიდებლობის გამოცხადებას. რუსეთიდან ჩამოშორებას, რაიცა უმადდა ბოლშევიზმს ბაქოში და შის რაიონში ჩქარ სიკვდილს. ამ გვარად ეს პროვოკაცია ქართველთა ფიზიკურ არსებობას საფრთხეს უმზადებდა. ხოლო დღიდან საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადებისა მდგომარეობა უფრო გართულდა. პროვოკაციამ ისეთი ხასიათი მიიღო, რომ ქართველობა იძულებული შეიქნა დელეგატი გამოეგზავნათ ტფილისში და მთავრობისთვის ეთხოვნა მათი ფიზიკური უზრუნველყოფა ბაქოში. დელეგატის მოხსენების თანახმად მთავრობამ, როგორც გაზეთებში იყო მოხსენებული, უკვე მიიღო შესაფერი ღონისძიება ბაქოელ ქართველების უზრუნველსაყოფად. მაგრამ პირადათ ჩვენ ეფიქრობთ, რომ მთავრობის მიერ მიღებული ზომები ამ საქმეში საკმარისი არ არის. ბაქოში ეხლა რუსული შოვინისტური პოლიტიკა სწარმოებს, ეშინიათ ამ ნავთის სამეფოს დაკარგვისა, რაიცა რუსეთს უფრო უარეს მდგომარეობაში ჩააგდებს; ამ რუსის ხულიგანებს მხარს უმაგრებენ დაშნაკელები თავიანთი რაზმებით. საერთოდ ესენი ორპოფულ პოლიტიკას აწარმოებენ ეხლაც როგორც წინედ და ამიტომ საჭიროა მკაცრი ულტიმატუმით მიმართვა, რათა დაშნაკელებმა ბაქოში აღკეცონ თავიანთი ორპოფული მადა და გამოვიდნენ სხვა პარტიებთან ერთად ბაქოდან რუსის ხულიგანების განსადევნელად.

უნდა იცოდეს ყველამ, რომ უცხოეთში მყოფ ქართველთა წინააღმდეგ უსამართლოდ გავრცელებული პროვოკაცია და იმათ წინააღმდეგ გამოსვლა, საქართველოში გამოხმაურებას მოიპოვებს და ეს საქციელი დაუსჯელად არავის ჩაუტარდება.

ყოველ შემთხვევაში საქართველოს რესპუბლიკა მოითხოვს, რომ სხვა სახელმწიფოებში მყოფ ქართველებს ისეთივე პატივმოყვარეობით მოეკცნენ როგორც საქართველო კაპიტალი თავის ტერიტორიაზე ცხოვრებ უცხოელებს. ეშინ გარეშეა რომ ეს იქნება საუკეთესო საშუალება ეთა შორის ძმური განწყობილებისა და ერთ ერთ ათას ეროს ეკუნება ადგილი ბაქოში მომხდარ ხოცვა-ყლეტის მსგავს საძაგლობას!

ლახგანიძე

ქართული ფულის ფონდი

ტფილისი. ივნვისის 13. საქართველოს ჯარის მთავარ-სარდლის მოწოდებას მრავალი სამხედრო პირი გამოეხმაურა. მოწოდებას თანაგრძნობით შეხვდნენ პროვინციაშიაც, ქ. გორის მცხოვრებმა გ. ფალავანდიშვილმა ფოსტით გამოგზავნა სამხედრო სამინისტროს კონცელიარიაში სამი ორდერი სტანისლავისა და ანასი.

სამხედრო სამინისტრო აცხადებს, რომ შემომწირველთა გვარები იქნება გამოცხადებული გაზეთებში.

—

სერგო იულონის ძე ლომინაძესაგან 3 მან. და 70 კ. ვერცხლის ფულად და ერთი სპარსული ვერცხლის ფული.

გამოსცემელი
საბჭოს ფინანსთა მინისტრი
რუსუნებული მთავარ კომიტეტისა

დაკარგე ბუხალტერიის ქვითანცია საერობო კავშირიდან მოცემული 14 ივნისიდან 1917 წლისა 13346 ნომერით. თამარა გვახარიას სახელზე. 628

მედიცინის დოქტორი
მიუნხენის უნივერსიტეტისა
ნ. ლ. ტურიაშვილი
იღებს ავადმყოფებს ყოველ დღე 12—2 შუადღ. და 4—5 საღ.
შინაგანი, ბავშვებისა, საბებიო და საშვილოსნოს სნეულებანი.
ნიკოლოზის ქუჩა № 7. სიმხოვიჩის აფთიაქის გვერდით. 624

ექიმი
დ. ვ. ჯავახიშვილი
იღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფთ, ყოველ დღე, კვირის გარდა საღამოს 5—7 საათამდე, გუნიბის ქუჩ. № 41. ტელეფ. 14—02. 1032

ექიმი
ფ. ა. მიქელაძე
მიიღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფთ ყოველ-დღე საღამოს 6—7 საათამდე, მიხეილის პროსპექტი № 117.

ექიმი
პავლე არდაზიანი
დაბრუნდა. იღებს ბავშვთა და შინაგან ავადმყოფთა, დილის 8—9 ს. და საღ. 4—6 ს. მეტეხის ქ. 12, 9 ბინა. 1002

თვალის სამკურნალო
მუდმივი საწოლით
ექიმ დონნინისა, რომელიც დიდი ხნის განმავლობაში ასისტენტად იყო ვენასა და პარიზში, თვალის კლინიკებში. თვალით ავადმყოფნი მიიღებიან დილის 9—1 საათამდე და საღამოს 4—7 ს. მიხეილის პრეს. № 141 (აპოლოს კინო-თეატრის მახლობლად), მძიმე და საოპერაციო ავადმყოფები სრული პანსიონითაც მიიღებიან. 620

ექიმი
ნ. ი. მახვილაძე
იღებს სპეციალურად ბალანიით (ციეგა) და მისი შედეგებით დასნეულებულთ, ხიხლის ნაკლებობით, გულისა, ფილტვისა, ქარებით და სხვ. შინაგან სნეულებით ავადმყოფთ ყოველ დღე საღამოს 4—6 ს. ელექტრიზაცია და მასსაჟი. მისამართი მიხკოვის ქ. № 11. 426

ექიმი
გ. მ. მუსხაძე
იღებს საღამისტაქრო ავადმყოფ[illegible] 5—6 ს.-დე კვირა დღეს გარდა. მისამართი: ციხე მთავარის ქ. № 67, [illegible] 1030

ექიმი
კ. ტყეშელაშვილი
დებულობს ავადმყოფებს ვენერიული, საშარდე და სასქესე მილის სნეულებანი, სიფილისი (606 და 914 შეშხაპუნება). საღამოობით 5½—7 საათ. ყოველ დღე გარდა კვირისა კერძო სამკურნალო მიხაილოვის პროსპექტი № 167. 200

ექიმი
ქ. ლ. შალამბერიძე
იღებს საბებიო და საშვილოსნოს ავადმყოფთ, საღამოს 5—7 ს. მისამართი პეტროგრადის ქ. № 7. 1027

ექიმი
ლ. შარაშანიძე
[illegible] ყოველ დღე [illegible] 11—2 ს., საღამოობით 5—8 საათამდე. [illegible] № 7. 2150

ექიმი
დ. ი. ჯაფარიძე
შინაგანის, ყურის, ყელის და ცხვირის სნეულებანი. ავადმყოფებს მიიღებს დილით 11—1 ს. საღამოს 5—7 ს. მაიდ ს ქუჩა № 7. ტელეფ. 17—49. 1158

ექიმი
ვ. მუსხელიშვილი
იღებს ავადმყოფთ დღის 12—2 საათ. ეორდანოვის ქ. № 8.

ექიმი
ნ. ა. ფოფხაძე
მიიღებს შინაგან სნეულებიან ავადმყოფთ საღამოს 5—7 საათამ. გრაფის ქუჩა № 8. სახლი მონასელიძისა. 459

ექიმი
ქ. ბ. ბერიშვილი
ავადმყოფებს ღებულობენ კბილის ექიმები: ვ. ი. ჭიკინაძე, ვ. დ. მირიანაშვილი და ს. ი. ჩარკვიანი 9—2 და 5—7-მდე.
მიხეილის პროსპ. 78. 591

მარტის 20 გაიხსნა
ახალი სამკურნალო
ყოველგვარ ავადმყოფთათვის
ექიმ. ე. მ. მძინარიშვილის
და ლ. მ. ნაზარეტიანცის
საავადმყოფოში იარსებებს **კბილის ხაექიმო კაბინეთი ხელოვნურ კბილების ტეხნიკურ ლაბორატორიით.**
მიხეილის პროსპექტის და კიროჩნი“ ქუჩ. კუთხე № 22 (ზესავალი კიროჩნი ქუჩიდან). ტელეფონი 10—87.
ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 9 საათ. ნაშუადღევის 3 ს-დე.
ვენერიულ და სიფილისის ავადმყოფების მიღება—საღამოს 5—8-მდის. ქალების და ბავშვების მიღება 4—5 ს. **დარიბები უფასოდ მიიღებიან კვირაობით 10—12 ს.** 327

ექიმ ნავასარდიანის
პირველი კერძო
სამკურნალო
(დაარსებულია 1880 წელს).
გორონცოვის ძეგლის პირდაპირ
ყოველ დღე (გარდა კვირისა
დილით:
„606“ და „914“ 11—12 ს.
ბ. ა. ნავასარდიანი—11—12 ს. ქირურგიული და ვენერიული (პიფილის. ავადმყ.)
ვ. ი. მაშნერი: 9—10 ს. ქალებისა და საშარდისა.
ბ. ვ. ავახაროვი: 9 ½—2 ს. ბავშვთა შინაგანი ავადმყ.
ავეტისიანი—კანისა და ვენერიულ ავადმყოფებს 11½ ს.
ვ. ვ. ბარხუდაროვი: 1—2 ს. ქალებისა და საბებიო ავადმყ.
ვ. ფ. ბენიამოვიჩი: 10—12 ს. ყურისა, ყელისა და ცხვირის სნეულებანი.
ხ ა ღ ა ბ ო ვ ი:
ა. ნ. ეხაკიანი: 6—7 ს. ქალური ავადმყ. და ქირურგიული.
რჩევა-დარიგება 1 მან. ხელმოკლეთათვის უფასოდ, კონსულტაციები ოპერაციები მორიგებით.
სამკურნალოს დირექტორი მედიცინის დოქტორი ა. ნავასარდიანი. 1010

ექიმი
დ. ნ. ნ ი ნ ი
პარიზის და ბერლინის უნივერსიტეტის ყოფილი დიდი ხნის ასისტენტი **იღებს თვალის ტკივილებით ავადმყოფებს.** დილის 7—12½ ს. საღამოს 4—7 საათამდე. მიხეილის პროსპ. 76 (საიკინის კბილის საექიმო). ტელეფონი 7—38. 518

ექიმი
ს. ზ. ფერზოევი
[illegible] 4—6 ს., [illegible] № 1. მეორე სართული. 1009

ექიმი
ი. ი. ბერიშვილი
დაბრუნდა და განაახლა მიღება ვენერიული, საშარდე ორგანოების, სიფილისის (ზეშხაპუნება 606—914) და კანის ავადმყოფობისა. დილით 9—12 ს. და საღამოთი 5—8 ს. ქალების მიღება 12—1 ს. კვირაობით მხოლოდ დილით. მიხაილოვის შესახვევი სასტუმრო „ნოეს“ პირდაპირ № 8. 450

სტამბა
„სახალხო საქმე“
იღებს ყოველგვარ სასტამბო საქმეებს: ყოველნაირ გამოცემათა, აფიშების, სადარბაზო ბარათების, კანტორის წიგნების და სხვათა დამზადებას.
საქმე სრულდება სუფთად და თავის დროზე.
კანტორა მოთავსებულია ქუჩის პირად. ბარონის ქუჩა № 14. ტელეფონი 17—96.